

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerkljem, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Doberdoba«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 210 (12.242)

Trst, sobota, 21. septembra 1986

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

7096 AA

60100200

Prvi tragični in še nepopolni podatki o posledicah katastrofalnega potresa

TISOČI MRTVIH V MEHIKI

**Med smrtnimi žrtvami italijanska državljanka
Težave reševalcev ob ognju in pomanjkanju vode**

CIUDAD MEXICO — Katastrofalne razsežnosti potresa, ki je v četrtek zjutraj prizadel Mehiko in še posebno njeno 17-milijonsko glavno mesto, postajajo iz ure v uro očitnejše. Čeprav okvare na telefonskih in drugih komunikacijskih zvezah še onemogočajo redni pretok informacij, je mogoče na podlagi skopih, nepopolnih, večkrat protislovnih drobcev vesti, ki prihajajo predvsem iz Ciudad Mexica, dobiti vsaj približno sliko strahovitih razsežnosti tragedije.

Prezgodaj je, da bi delali točne obračune o številu žrtev, ranjenih in ljudi brez strehe nad glavo. Mehiške oblasti so sinoči objavile uradno poročilo, po katerem so doslej izkopali izpod ruševin več kot tisoč mrtvih, dva tisoč pa naj bi bilo še pogrešanih in ranjenih. Žal so te številke gotovo daleč od resnice. Nekateri drugi viri so namreč že včeraj popoldne navajali, da je smrtnih žrtev vsaj 3.000, nedoločeno naj bi bilo število ranjenih in pogrešanih. Samo v glavnem mestu naj bi bilo na desetisoče ljudi brez strehe. Med žrtvami je tudi Italijanka, 53-letna Annuciata Bagnoli, kakih deset italijanskih turistov pa je bilo le lažje ranjenih.

Skoraj v celoti manjkajo vesti iz jugozahodnih predelov države, ki so najbližji epicentru

potresa. Sunek z jakostjo 7,8 Richterjevih stopinj se je namreč sprožil s središčem kakih 20 do 30 milj od obale, v notranjosti južne Mehike. To področje je redkeje obljudeno, vsekakor pa so zveze s tem predelom skoraj popolnoma pretrgane. Iz Ciudad Guzman, na obali, poročajo o 30 mrtvih pod ruševinami hotela. V Acapulcu naj bi bila škoda minimalna, umrla pa naj bi samo ena oseba. Hudo prizadete naj bi bile pokrajine Guerrero, kjer je v kraju Queretaro pod ruševinami cerkve umrlo 25 ljudi, nadalje pokajine Oaxaca, Colima, Jalisco in Michoacan. Po vesteh, ki jih posredujejo iz Nikaragve, naj bi 23 žrtev našli v Guadalajari, drugem največjem mehiškem mestu, tisoč kilometrov severno od Ciudad Mexica.

Najhujeje je brez dvoma stanje v glavnem mestu, kjer je naplavinna sestava terena ojačila rušilno moč potresa, tako da so tam posledice hujše kot pa v drugih krajih, ki so bližji epicentru. Župan Ramon Aquirre je včeraj povedal, da je potres porušil vsaj 250 pomembnih poslopij, med katerimi so hoteli, večnadstropni stanovanjski bloki, šole, palače s poslovnimi prostori in tudi bolnišnica. V rajonu Juarez, kjer je osredotočena večina ho-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V pričakovanju sklepov o finančnem zakonu Spadolini kritično o ravnanju KD in PSI

RIM — Negotovost, ki še vedno vlada glede dejanskih razsežnosti državnega primanjkljaja, ne omogoča določnejših opredelitev v zvezi s klestenjem izdatkov, o katerem morajo ministri odločiti, in zadevajo v bistvu zdravstvo in skrbstvo. Zato tudi niso govorili o finančnem zakonu 1986 na včerajšnji seji vlade, ki ji je v Craxijevi odsotnosti predsedoval Forlani. Kot mrzla prha je učinkovala tudi ocena finančnega ministra Visentinija, da letošnji davčni priliv ne bo dosegel predvidenih 176.000 milijard. Pred vsako dokončno odločitvijo pa vlada čaka na stališče večinskih strank, ki bodo prišla do izraza prihodnji teden.

V strožjem političnem okviru je za beležiti včerajšnje izjave Spadolinija na vsedržavnem svetu P.R.I., v katerih je ponovil kritične ocene glede pojmovanja sedanjega vladnega zavezništva, ki ga izražata KD in PSI, obenem pa zatrdil, da za sedaj ni alternativ in da bodo v tem okviru repu-

blikanci »kritična vest« koalicije, zlasti glede finančne strogosti. Včeraj je tudi nastopil pred deželnimi in pokrajinskimi tajniki PLI julija izvoljeni liberalni tajnik Biondi, ki je naglasil strogo zvestobo svoje stranke sedanjemu zavezništvu, ki ga je treba raztegniti tudi v krajevnih upravah.

Socialdemokratski tajnik Longo bo svoj odstop predložil v četrtek vsedržavnemu vodstvu PSDI, formalno pa šele prihodnji mesec na seji centralnega komiteja stranke, ki bo po vseh predvidevanjih izvolil za njegovega naslednika sedanjega ministra za javna dela Nicolazzija.

Iz izjav Nicolazzijevih privrženecv pa je slutiti, da se namerava novo socialdemokratsko vodstvo osamosvojiti od podrejenosti KD, uravnnavati odnose s socialisti na enakopravni ravni, hkrati pa posvečati večjo pozornost tudi premikom znotraj KPI, saj trdi, da se je treba boriti za napredovanje vse leveice.

Afera »Greenpeace« zamajala francosko vlado

Obrambni minister Hernu odstopil načelnik tajnih služb odstavljen

PARIZ — Obrambni minister Charles Hernu je ponudil svoj odstop zaradi afere okrog potopitve ladje gibanja Greenpeace »Rainbow Warrior« v Aucklandu na Novi Zelandiji. Šef protiočveščevalne službe (DGSE) admiral Pierre Lacoste pa je odstavljen, ker ni hotel odgovarjati na ponovna vprašanja o organizaciji atentata v Aucklandu.

Tako sporoča v pismu, ki so ga objavili včeraj okrog 13.15 predsedniku republike premier Laurent Fabius, v skladu s pismenimi navodili, katera je dobil predsinočnim od Francois Mitterranda.

Naslednik Charlesa Hernuja, novi obrambni minister Paul Quiles bo moral nadaljevati preiskavo, ki se je zaenkrat zataknila ob admiralu Lacostu, ki raje molči, kot da bi izdal »esprit de corps«. Resnica torej še ni znana, Hernujev odstop bo poslabšal odnose socialistov z vojsko, pri kateri je Hernu užival zaupanje, opoziciji pa včerajšnji ukrepi ne bodo zadosti, ker cilja višje: na šefa države in prvega ministra, na socialistični režim, skratka.

»Tako ne gre več naprej,« piše predsednik republike Mitterrand v pismu, ki ga je poslal premieru Fabiusu in ki ga je včeraj objavil ves francoski tisk. »Prišel je trenutek, ko je treba brez odlašanja zamenjati osebe

in če je potrebno, spremeniti tudi organizacije, ki ne delujejo dobro.«

Po odkritjih v Le Monde in v Canard Enchaîné kaže, da so sodu izbile dno raziskave reporterjev tednika L'express, ki je izšel včeraj, po katerih naj bi bilo neizpodbitno, da je atentat izvedla tretja ekipa diverzantov francoske vojske iz baze v Asprettu na Korziki. Mine na ladjo »Rainbow Warrior« sta postavila neki major in starejši narednik iz centra za vežbanje bojnih potapljačev.

Bistveno vprašanje zdaj: ali je predsednik države vedel ali je bil postavljen pred izvršeno dejstvo? In če je res poslednje, zakaj je tako dolgo okleval? Ali je res moral zvedeti resnico, ali vsaj tisti del resnice, katere mu najodgovornejši sodelavci niso povedali, iz časopisov?

»Vse se lahko zgodi,« je baje rekel po torkovi seji vlade eden od ministrov. Vse lahko pomeni krizo vlade (nekateri ne izključujejo celo mogočega odstopa premiera Fabiusa), vsekakor pa hud udarec ugledu socialistične vladavine in ustanov republike tja do najvišjega vrha — in kar se Mitterranda tiče, morda propad njegovih upov na »kohabitacijo« z opozicijo po parlamentarnih volitvah — med marcem 1986 in letom 1988, ko se predsedniku izteče mandat.

JAKA ŠTULAR

Predsedstvo F-JK bo obiskalo skupščino SRS

TRST — Predsedstvo deželnega sveta Furlanije - Julijske krajine bo obiskalo 26. in 27. t.m. skupščino SR Slovenije in se s tem odzvalo vabilu predsednika Vinka Hafnerja, ki spada v okvir tradicionalnega prijateljstva in sodelovanja med obema zakonodajnima telesoma. Na včerajšnji seji, ki jo je vodil predsednik Luigi Manzoni, so mu vsi člani predsedstva izrekli polno solidarnost v zvezi z njegovo odločitvijo, da ne odstopi s svojega mesta, češ da križa deželne vlade ne zadeva delovanja sveta.

S tem v zvezi se je Manzoni srečal tudi z namestnikom tajnika PSI Martellijem in odgovornim za krajevno upravo La Gango, ki ju je seznanil z razvojem deželne krize

Včeraj v Kranju komemoracija Gortana in bazoviških junakov

KRANJ — Ob prvem antifašističnem spomeniku v Evropi, kjer so na odsekan piramidi imena Vladimira Gortana, Ferda Bidoveca, Frana Marušiča, Zvonimira Miloša in Alojza Valenčiča, je bila včeraj v Prešernovem gaju v Kranju pod pokroviteljstvom Zveze socialistične mladine slovesna komemoracija. Mladina iz Kranja se je z bogatim kulturnim programom izredno izkazala, z množično prisotnostjo pa dokazala, kaj ji pomenijo te prve žrtve fašističnega nasilja.

V svojem slavnostnem govoru je nekdanji soborec petih padlih in ustanovitelj ter takratni član odbora »Borbe« Drago Žerjal podal izčrpen historiat boja primorskih Slovencev in Hrvatov od prvih zametkov ilegalnega delovanja, borbenih akcij tajne organizacije »Borba«, do procesa proti Gortanu in prvega tržaškega procesa, ki se je končal z usmrčitvijo štirih primorskih junakov. Tako Drago Žerjal, kot kasneje tudi Vojko Colja v imenu odbora za proslavo bazoviških žrtev, sta poudarila vzgojni pomen, ki ga za mlade generacije predstavljajo te prve žrtve fašističnega terorja.

Po polaganju vencev je sledil kulturni program z žalostinkami Akademскеga pevskega zbora iz Kranja pod vodstvom Tomaža Faganela in recital Kondija Pižorna. Še prej pa so se prapošči družbenopolitičnih organizacij Kranja z zastavami poklonili spominu petih junakov, ki jih je kljub različni nacionalni in ideološki pripadnosti združeval revolucionarni antifašizem.

Enzo Tortora bo spregovoril prihodnji četrtek v Parizu

RIM — Enzo Tortora, ki je bil v torek obsojen na 10 let zapore zaradi »združenja v zločinske namene kamorističnega kova«, bo imel v četrtek, 26. septembra, tiskovno konferenco v Parizu. V navzočnosti Pannelle in tajnika PR Negrija bo povedal, kaj misli o razsodbi in sodstvu v Italiji. To so javili radikalc, ki so obenem zanimali govorice, po katerih naj bi se Tortora odrekel sedežu v evropskem parlamentu in s tem tudi statusu nekaznivosti. Dodali so, da je strasbourška skupščina neapeljskemu sodstvu dovolila samo sodni postopek, ne pa tudi aretacijo Tortore.

Sodni zbor bo torkovo razsodbo temeljil čez dva meseca, že zdaj pa je bilo vloženih več kot 100 prizivov iz vrst branilcev (tudi Tortore) in 66 od strani javnega tožilca Marma. Pannella je izjavil, da bi sodniki mo-

rali objaviti utemeljitev razsodbe najpozneje 10 dni po njeni razglasitvi, in to v smislu člena 151 kazenskega postopnika. Polemike okrog razsodbe se tudi sicer nadaljujejo in zadevajo v prvi vrsti vlogo »skesanecv«, o katerih je evroparlamentarec PSI Mattina včeraj dejal, da zaslužijo temeljito politično razpravo med vsemi strankami. »Magistratura democratica« je polemike označila kot škodo demokraciji in zakonitosti.

DANES IN JUTRI PRI NAS
**Odbojarski turnir
»Pokal prijateljstva«**

NA 11. STRANI

• Tisoči mrtvih v Mehiki

Katastrofa v slikah

NADALJEVANJE S 1. STRANI

telo, so se zrušila številna večnadstropna poslopja. Med temi je vsaj sedem hotelov. Iz hotela Principado, kjer je bilo 140 gostov, naj bi se rešilo le 39 gostov. Skoraj do tal so porušeni tudi hoteli Romano, Continental in Regis, kjer se je zaradi uhanja plina — tako kot v številnih drugih mestnih predelih — takoj po potresu vnel še silovit požar.

V istem predelu se je zrušila tudi 12-nadstropna bolnišnica Benito Juarez. Reševalci so izpod ruševin lahko izlekli le majhno število preživelih. V središčni Avenidi de la Re-

forma se je po nekaterih vesteh 14-nadstropni stanovanjski blok zrušil do tal. Pod njim naj bi bilo pokopanih skoraj tisoč ljudi.

Hudo je tudi razdejanje v revnejšem mestnem predelu Tlatelolco, kjer je menda na stotine ljudi izgubilo življenje samo pod ruševinami 20-nadstropne stanovanjske stavbe. Potres je porušil tudi poslopje neke zasebne televizijske mreže, ki je takrat, ura je bila 7.18, oddajala jutranji dnevnik. Večino petdesetih novinarjev in tehnikov pogrešajo. Takih vesti je še in še kot tudi pričevanj, ki dajejo slutiti, da so razsežnosti kata-

strofe dosti hujše, kot izhaja iz prvih uradnih podatkov.

Reševalci se neumorno trudijo, da bi izpod ruševin izlekli še številne preživele. Po ulicah se vrstijo kolone reševalnih in zasebnih avtomobilov, ki prevažajo ranjence. Tri največje bolnišnice so neuporabne, v ostalih pa si zdravstveno osebje noč in dan prizadeva, da bi zagotovilo primerno oskrbo tisočim ranjencem.

Največ dela imajo reševalci pri izkopavanju ruševin. Ob desetstisočih vojakov, policije in gasilcev je na delu tudi več kot 50 tisoč prostovoljcev. Od časa do časa zavlada v bližini ruševin tišina, da bi ujeli kak morebitni klic na pomoč, nato pa se izkopavanje nadaljuje z vso vnemo. Pogoji so zelo težki, saj ovira reševalce nevarnost, da bi se ne porušilo še kako ob potresu hudo poškodovano poslopje. Težave še naprej povzročajo požari, za gašenje pa v marsikaterem primeru ni vode. Manjka tudi bencin, zato so oblasti pozvale zasebnike, naj gorivo iz lastnih avtomobilov namenijo vozilom reševalcev.

Precejšen napor je tudi usmerjen v ponovno vzpostavitev prometnih in komunikacijskih zvez, brez katerih ni niti mogoče koordiniranje reševalne akcije. Od včeraj ponovno deluje letališče v Ciudad Mexico, kar bo omogočilo pristanek letal z blagom in sredstvi za pomoč Mehiki, ki jih že zbirajo po vsem svetu.

Solidarnost z vsega sveta

RIM — Že po prvih vesteh o mehiški tragediji so številne države in humanitarne organizacije v pričakovanju točnejših vesti o tamkajšnjih potrebah sprejele nujne ukrepe za pomoč mehiškemu prebivalstvu.

Komisija EGS je Rdečemu križu že namenila 500 tisoč ECU (750 milijard lir) za pomoč Mehiki. Iz Ženeve je odpotovala skupina izvedencev Rdečega križa, ki bodo koordinirali pomoč te mednarodne organizacije in sorodnega Rdečega polmeseča. Denarna pomoč prihaja tudi iz Švedske in Velike Britanije, iz številnih drugih držav pa letijo proti Mehiki pošiljke šotorov, spalnih vreč, zdravil, krvne plazme in drugega blaga za prvo pomoč.

Svojevrstno pomoč je predlagal Fidel Castro, ki je pozval države in mednarodne banke naj začasno ne zahtevajo izplačila mehiških dolgov (država je zadolžena za več kot sto milijard dolarjev). Enak predlog je v Italiji postavil sindikat UIL.

V zaporu je bil od konca letošnjega avgusta

Južnoafriške oblasti izpusile črnškega pastorja Allana Boesaka

JOHANNESBURG — Južnoafriške oblasti so spustile na svobodo črnškega pastorja Allana Boesaka, enega najvidnejših voditeljev borbe proti rasni diskriminaciji v Južni Afriki. Boesak je moral plačati 20.000 randov kavcije, aretirali pa so ga konec letošnjega avgusta, potem ko je napovedal miroljubni protestni pohod proti zaporu v Pollmoru, kjer je že vrsto let zaprt črnški voditelj Nelson Mandela.

Aretacija pastorja Boesaka je povzročila vrsto hudih neredov v vseh črnških mestih, rasistične oblasti pa so zelo trdo posegle, kar je imelo kot posledico skoraj 50 smrtnih žrtev.

Nobelov nagrajenec za mir škof Desmond Tutu je ostro obsodil dejavnost južnoafriške policije v zadnjem letu neredov in nasilja: po njegovem mnenju je nasilje, ki ga policija izvaja, jasen dokaz nemoči pretorijjskih oblasti ter nezmožnosti konstruktivnega dialoga z opozicijo. Zasilno stanje, ki je v veljavi od 21. julija, je omogočilo policiji, da se poslužijo najbolj nevarnih sredstev represije, z druge strani pa je aretacija na

stotin šolskih otrok, med katerimi so nekateri imeli samo sedem let, povzročila le jalovo ogorčenje v vrstah bele manjšine. Posegi policije, ki nekažnovano strelja na črnce, so povzročili le medle proteste tistih, ki se bojijo, da bi črnci trpeli zaradi posledic, ki bi jih gospodarske sankcije proti Južni Afriki lahko imele.

Medtem sta Švedska in Finska sporočili, da bosta prihodnji mesec odpoklicali svoje diplomatske predstavnike iz Južne Afrike, da bi se udeležili skandinavske konference, na kateri bodo morali odločiti gospodarske sankcije proti južnoafriškemu rasističnemu režimu. Zasedanja se bodo udeležili predstavniki švedske, finske, danske, norveške in islandije.

Južna Afrika je prav te dni odpovedala svojo udeležbo na mednarodnem sejmu knjig v Frankfurtu, ki bo od 9. do 14. oktobra. Organizatorji sejma niso prejeli nikakršnega pojasnila, vendar povezujejo ta sklep Južne Afrike z odločitvijo ZR Nemčije, da preklicajo kulturne stike s Pretorio v okviru ukrepov, za katere so se odločile države Evropske gospodarske skupnosti.

Predsednik vlade Craxi prišel včeraj v Somalijo

MOGADIŠ — Včeraj je predsednik italijanske vlade Craxi došel v Somalijo, kjer se bo zadržal do ponedeljka zjutraj. Gre za prvi uradni obisk nekega rimskega premiera v bivši italijanski koloniji. Spremljajo ga podtajnik za zunanje zadeve Raffaelli (minister Andreotti se izrecnemu somalskemu vabilu ni mogel odzvati zaradi obveznosti pri OZN), glavni tajnik Farnesine Ruggiero in šef glavnega obrambnega stana gen. Bartolucci.

Craxi je naletel na navdušen sprejem v obliki pravega ljudskega slavlja, tembolj še, ker je včerajšnji dan sovpadel s tradicionalnim muslimanskim tedenskim počitkom. Z letališča, kjer ga je v spremstvu najvišjih predstavnikov oblasti pričakal predsednik vlade Siad Barre, je italijanski državnik krenil do spomenika neznanemu vojaku in položil venec, nato pa do predsedniške palače, kjer je imel prvi razgovor s somalskim kolegom. Govor je bil o političnih razmerah v Afriškem rogu, kjer osem let po somalsko-etioopskem spopadu vlada nekakšno »premirje z orožjem v rokah« (Italija si prizadeva za dokončno pomiritev v tem delu Črne celine), in o dvostranskih odnosih, ki naj se utrdijo v sklenitvi sporazuma o gospodarskem sodelovanju, zlasti pa o okrepitvi italijanske finančne podpore somalskemu gospodarstvu (letni dohodek po osebi znaša tu le 270 dolarjev).

Marcosova policija ubila 20 demokratov

MANILA — Včeraj so bile na Filipinih silovite demonstracije demokratičnega prebivalstva proti vojaški diktaturi Ferdinanda Marcosa, ki uživa zaslombo Združenih držav Amerike. Po uradnih sporočilih je policija ustrelila 20, hudo ranila 13 in aretirala več kot 200 oseb. Gre za najhujše incidente v 20 letih Marcosove vladavine, pripisati pa jih gre zahtevi prebivalstva po odpravi obsejane stanja.

Predsednik Marcos je razglasil odpravo vseh civilnih svoboščin natančno pred 13 leti na današnji dan. Ukrep je utemeljil z nujno po »nevtraliziranju destabilizacijskih poskusov iz vrst tako desničarskih kot levičarskih političnih sil«.

Po raziskavi zagrebske specializirane ustanove

Jugoslovani mnogo bolj pesimisti od uradnih ocen iz vladnih krogov

BEOGRAD — Čeprav so se v zadnjem času predstavniki jugoslovanske zvezne vlade večkrat izpostavili z optimističnimi ocenami oziroma napovedmi, očito še ni prišel čas, ko bi si Jugoslovani lahko oddahnili. Visoka inflacija, kriza v gospodarstvu, zastoji v menjavi s tujino so pač dejstva, zaradi katerih se optimizem vlade nenavadno počasi »prijemlje« državljane. To je pred dnevi potrdila tudi analiza zagrebskega centra za raziskavo marketinga, ki je izmerila temperaturo javnega mnenja v Jugoslaviji. Zanimalo jih je, kako Jugoslovani ocenjujejo dejanske vzroke kriznih tendenc v gospodarstvu in družbi, kaj najbolj ogroža njihov obstoj in koliko so v svojem pesimizmu realni.

Rezultati raziskave niso ravno presenetljivi: samo 2 odstotka Jugoslovancev meni, da bosta za prebroditev krize v gospodarstvu in družbi potrebni dve leti, 13 odstotkov jih meni, da se bo država izlekla do leta 1990, 39 odstotkov pa, da bodo lahko lažje zadili šele po letu 1995 ali celo 2000. Vsak deseti Jugoslovane je mnenja, da se bo kriza nadaljevala tudi v 21. stoletju, vsak tretji pa

nima niti predstave o tem, kdaj naj bi prišli boljši časi...

Zadnja seja CK ZK Slovenije je imela delovni naslov »Opiranje na lastne sile« — po temeljiti pripravi, z obiski po podjetjih, je spregovorila o možnostih, da se gospodarstvo z boljšim delom in odkrivanjem skritih rezerv izkoplje iz težav. Toda zagrebski raziskovalci trdijo, da je ravno v Sloveniji najmanj ljudi, ki verjamejo, da je mogoče krizo premagati z lastnimi silami. Kot so pokazale tudi nekatere razprave na seji CK ZKS, je razlog bržkone v tem, ker je slovensko gospodarstvo že dolga leta (in zadnja leta vedno bolj) moralo računati samo na lastne sile. Torej to geslo na splošno ne prinaša v vseh

delih države enakih (novih) obetov.

Najbolj v to tezo verjamejo v Bosni in Hercegovini, upoštevaje izobraženo sestavo pa na splošno manj izobražene strukture. Izobraženci so torej največji pesimisti ter tako ne preseneča prava poplava raznih intervjujev z raznimi znanstveniki, ki kar tekmujejo v črnogledih analizah in napovedih. Vrhunec je pred dnevi v intervjuju za revijo Intervju gotovo dosegel neki beograjski profesor, ki edino možnost vidi v angažiranju JLA. To je bila hkrati tudi prva javna izjava, ki kliče na pomoč »vojaške ekonomiste«... O tem intervjuju bo gotovo še veliko govora, zato se pomudimo raje še pri drugih izsledkih zagrebske analize.

Medtem ko nekateri politiki in ekonomisti še vedno postavljajo v ospredje zunanje vzroke, naftne šoke, obrestno politiko razvitih držav, pa celo vlogo Mednarodnega denarnega sklada, domače javno mnenje (67 odstotkov) meni, da je sedanje stanje v družbi in gospodarstvu »posledica lastne neodgovornosti ter zgrešenega gospodarjenja in odločanja«, 12 odstotkov pa jih za to krivi mednarodne politične in gospodarske odnose. Je pa kljub vsemu za 2 odstotka srečnežev, ki kakšne krize sploh niso opazili.

Na rang lestvici negativnosti v družbi so anketiranci na prvo mesto postavili privilegije posameznikov in skupin, sledijo razne oblike prisva-

janja družbene lastnine, podkupovanje, korupcija, nedelo, nezakonitosti itd. Najbolj kritični so mladi od 18. do 34. leta starosti.

Pesimizem, ki veje iz analize javnega mnenja, je gotovo resno opozorilo ustvarjalcem razvojne in ekonomske politike. Mnogo bolj kot »tekmovalna« intervjuvanih profesorjev, ki odlično analizirajo stanje in napake, ne ponujajo pa niti za pol odgovora rešitev. V tem so po mnenju nekega komentatorja včasih celo slabši od politikov oziroma uradnikov. Tako je zanimivo prebrati izjavo profesorja Zorana Popova v Dugi, češ da prava kriza šele prihaja (najhuje bo takrat, ko bodo začeli konkretno reševati probleme, s katerimi so doslej odlašali: ogromni presežki kapacitet v nekaterih sektorjih gospodarstva in primanjkljaj v drugih, ogromna pre zaposlenost v družbenem sektorju gospodarstva in zapostavljanje zasebnega itd.). Konkretnih predlogov pa znanstvenik seveda ne daje in tako njegov intervju prispeva k večjemu k nadaljnjemu naraščanju pesimizma med bralci oziroma v javnosti. Toda pesimizma, žal, ni mogoče izvažati... Z. Š.

Na velesejmu v Pordenonu presegli vsa pričakovanja

Prvič so na njem razstavljal tudi slovenska podjetja

PORDENON — Na sejmu v Pordenonu so letos presegli vsa pričakovanja. Uspešna reklamna kampanja je privabila na sejmski prostor veliko več obiskovalcev kot v prejšnjih letih. Prej so dosegli 140.000 obiskovalcev, letos pa že skoro 200.000. Pordenonski sejem se tako upravičeno uvršča na prva mesta v deželni sejmih. Še posebej zato, ker jim je uspelo privabiti ne le obiskovalce iz Pordenona ali njegove sosesčine, marveč tudi iz videmske pokrajine ter iz sosednjih pokrajin Treviso in Benetke.

Vse letošnje razpoložljivosti sejma so bile predhodno razprodane. Upravitelji sejma so že pred otvoritvijo povedali, da nameravajo v prihodnjih letih na eni strani povečati sejemске kapacitete, na drugi pa prirejati še več specializiranih sejmov, ki imajo precejšen uspeh. Nekateri specializirani sejmi v tem kraju so imeli do-

slej vsak po 40.000 obiskovalcev.

Na letošnjem sejmu so razstavljal tudi nekatera tuja podjetja. Prvič skupinsko slovenska podjetja, za kar je poskrbela Gospodarska zbornica v Novi Gorici.

Velik pomen pa so dali obisku zastopnikov španske in portugalske male industrije. Ti so prišli na obisk v Pordenon in se seveda niso omejili na sejemsko razstavišče. Navezali so stike z malimi industriji. Nekateri teh bodo v najkrajšem času šli v Španijo in Portugalsko. Državi sta zelo zanimivi za pordenonsko malo industrijo, saj vstopata v Evropsko gospodarsko tržišče in carinske težave bodo odpravljene.

V Pordenonu se že pripravljajo na prvi specializiran sejem, ki bo od 23. novembra do 1. decembra. To bo sejem Fieramotori, za katerega bo veljalo predvsem zanimanje mladih ljudi.

MARKO WALTRITSCH

Kulturna prireditev drevi na Ravenci

REZIJA — Rezijanski kulturni krožek »Rozajanski dum« iz Rije prireja drevi zborovski in folklorni revijo skupin iz goratega komprensorija Kanalske doline. Prireditev bo v Kulturnem domu na Ravenci - Varkoti, začela pa se bo ob 20. uri.

Na njej bodo nastopili: pevska zbor »Monte Canin« iz Rezie in »Corale Moggese« iz Muža, zborovska in folklorna skupina »A. Zardini« iz Tablja, moški pevski zbor iz Žabnic ter folklorna skupina »Val Resia« iz Rezie.

Kulturni krožek »Rozajanski dum« bo drevišno revijo priredil pod pokroviteljstvom Gorskke skupnosti za Kanalsko dolino, ki ima svoj sedež v Tablji.

Sedaj je med največjimi tovarnami športnega orodja na svetu Tovarna ELAN praznuje 40-letnico obstoja

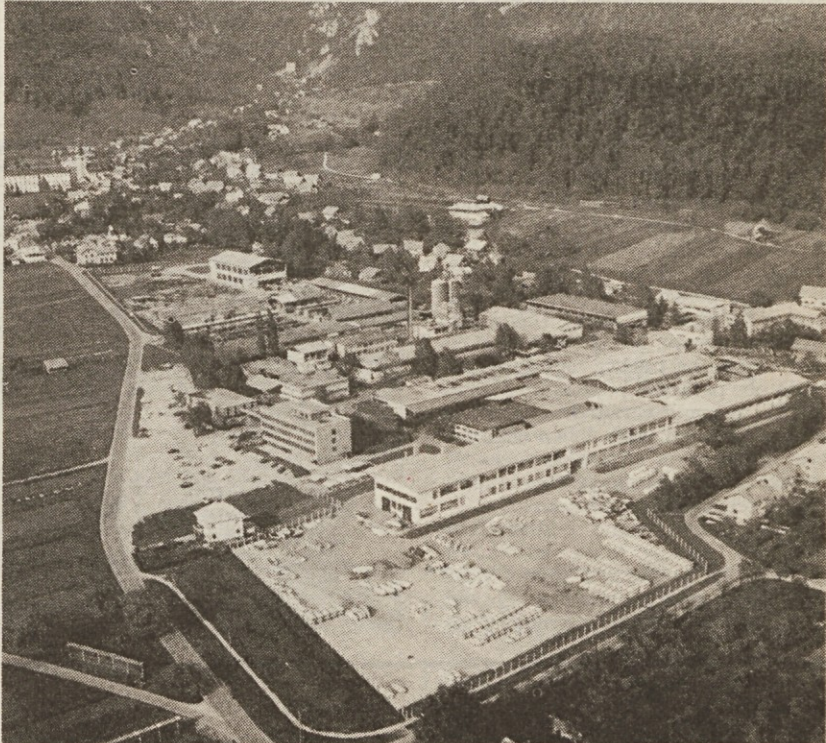
BEGUNJE — 24. septembra poteka 40 let od ustanovitve tovarne Elan, ki je iz malega zadružnega podjetja prerasla v sodobno tovarno športnega orodja in danes zaposluje skupno okrog 1.400 delavcev. Ima pa tudi nekaj lastnih oziroma mešanih podjetij v Avstriji, Nemčiji, Švedski, Švici, ZDA in Kanadi. Ime Elan simbolizira mladost, polet, veselje, zdravje, moč in gibanje. Da je bilo že takoj na začetku, pred 40 leti, izbrano pravo ime, najlepše dokazuje vzpon firme, ki se je iz skromnih začetkov uveljavila po vsem svetu.

Začetek Elana sega v zadnje leto druge svetovne vojne. Takrat so namreč v Cerknem na Primorskem ustanovili partizansko delavnico za popravilo smuči. Vodja te delavnice Rudi Finžgar pa je bil konec vojne pobudnik za ustanovitev tovarne, ki je v 40 letih postala ena največjih, če ne največja tovarna na svetu športnega orodja.

Na tiskovni konferenci, ki so jo priredili za športne novinarje, je generalni direktor Dolf J. Vojak prikazal uspešno pot mlade in dinamične firme. Skozi 40-letno delovanje je Elan poznalo tudi nekaj črnih obdobij, vendar pametno in preudarno vodenje tovarne je vedno prevladovalo pred kriznimi obdobji. Eden izmed največjih problemov Elana pa je vsekakor srečanje dveh popolnoma različnih sistemov. Kot podjetje v socialistični državi, če hoče biti in ostati v svetovnem vrhu se mora na zahodnem svetu vesti tako kot družba, ki deluje v kapitalističnem sistemu in prav tu so največje težave, vendar podjetni, dinamični, odprto usmerjeni generalni direktor si je znal, skupaj s svojimi sodelavci, uveljaviti pot v svet.

Danes Elan ni poznan samo kot tovarna smuči, temveč tudi kot proizvajalec motornih čolnov, jadrnic, jadrskih letal, avtomobilskih delov in drugih izdelkov iz plastike. Elan proizvaja tudi športno orodje in opreme za telovadnice ter otroška igrišča, gasilske in varnostne opreme. Kar pa je še najbolj važno je to, da je Elan med prvimi delovnimi organizacijami že pred 22 leti ustanovil svoj raz-

vojni institut, katerega naloga je, da skrbi za nenehen razvoj Elanovih izdelkov, ki so si le tako izpopolnjeni lahko utrli pot v svetovni vrh. V 40 letih je moderno ustrojena fabrika izdelala okrog 10 milijonov parov smuči. Njegove proizvodne zmogljivosti pa pomenijo skoraj 6% skupne svetovne proizvodnje. Elan se je torej uveljavil kot jugoslovanska oziroma slovenska firma po celim svetu.

Tovarna ELAN v Begunjah leži na trikotni obmejni ravnini, le nekaj kilometrov od magistralne ceste, ki povezuje srednjo Evropo z vzhodom, blizu Ljubljane, glavnega mesta Slovenije

Na letošnjem zagrebškem velesejmu Velika jedrska igra

»Bojimo se, da ima največ možnosti, da bo dobila naročilo, Sovjetska zveza. Ima prednost, ki je mi nimamo: Jugoslaviji lahko ponudi možnost klirinškega plačila. Zdi se nam, da je to za vaše južne republike in tudi za vašo zelo važno okoliščina.«

To sta med drugim povedala predstavnika »Kraftwerk Union«, zahodnonemške družbe (v lasti Siemens), ki na letošnjem zagrebškem velesejmu sodeluje s prikazom svojega »jedrskega programa«. Gre za enega najpomembnejših svetovnih koncernov, ki se ukvarja z gradnjo jedrskih elektrarn in vsem, kar sodi zraven. Model nuklearke v njihovem razstavnom prostoru nikakor ni bil postavljen po naključju: tudi zahodni Nemci se bodo namreč resno potegovali za to, da bi dobili naročilo za gradnjo prve od skupno štirih nukleark, kolikor naj bi jih po sprejetih načrtih zgradili v Jugoslaviji do leta 2000.

Za gradnjo nuklearke, ki naj bi jo zgradili v Prevlaki na Hrvaškem, bo v kratkem razpisan mednarodni natečaj. Gre za naložbo in skupni vrednosti nad milijardo dolarjev (!), zalogaj, ki vzbuja spoštovanje tudi v gospodarsko precej močnejših državah, in pričakovati je, da bo konkurenčni boj tujih ponudnikov izjemno oster. V številnih državah so namreč iz ekonomskih in ekoloških razlogov nuklearke prenehali graditi. Jedrsko industrijo z njenimi velikimi zmogljivostmi zato tepe pomanjkanje naročil. Trenutno kaže, da se bodo za gradnjo nuklearke v Prevlaki razen KWU potegovali še ameriški Westinghouse (ki je postavil nuklearko v Krškem) in graditelji iz Sovjetske zveze, Francije in Kanade.

Na svoj nastop so se povečini pripravljali že več let, to pa je bilo moč zelo lepo videti ravno na zagrebškem sejmu. Svojo jedrsko tehnologijo so že v minulih letih radi raziskovali ne samo Nemci, temveč tudi Westinghouse, sovjetsko državno podjetje in še kdo. Tu in tam so se o zmogljivostih in izkušnjah posameznih nacionalnih jedrskih industrij pojavljali tudi članki v jugoslovanskem

tisku, tako na primer pred meseci v zagrebškem Startu hvalnica francoskim graditeljem nukleark. (»Kaj pravite k temu?« - Predstavnika KWU ustrelita kot iz topa: »Odprite naslednji Start, pa boste videli!...«).

Vsakdo v tej veliki igri igra na svoje karte. Nemci stavijo na svojo zanesljivost, spoštovanje rokov gradnje, utečeno vzdrževalno službo, razvejano sodelovanje z jugoslovansko industrijo (kot je znano, bo to eden od najpomembnejših pogojev), pa tudi na slabosti konkurence. Predstavnika KWU z neprekritim zadovoljstvom pripovedujeta, kako je njihova firma izboljšala delovanje Westinghouseovih naprav v Krškem...

Predstavnika Westinghousea v ameriškem paviljonu ni ravno zgovoren. Zgovornejši so veliki panoji Westinghousea ob vhodu v paviljon: na prvem piše: »Krško - nuklearna elektrarna svetovske klase. Raspoloživost u godini 1984: 82,3% - jedan od najboljih rekorda na svijetu...« (sledita še podatka, da je bilo evropsko povprečje 75, svetovno 70 odstotkov - seveda ne drugih, temveč samo Westinghouseovih elektrarn). Napis na drugem panoju: »...Jugoslavija i Westinghouse su izgradili NE Krško, koja je ušla u operaciju u desetom mjesecu, 1981 g. Od tada, Krško se smatra jednom od najbolje upravljenih centrala na svijetu«. Na tretjem panoju, pod velikim napisom »Westinghouse in Ansaldo«, pa lapidarno: »Nuklearna tehnologija - finansijska podrška za konstrukciju i dizajn - jedinstvene mogućnosti otplata - prenos tehnologije... Jugoslovanska Industrija, Federalni Nuklearni Program... Energija i devize podržavaju jugoslovanski ekonomski rast...« Američani so znani po smislu za humor, nuklearka v Krškem pa po tem, da je še vedno v poskusnem obratovanju.

Še obisk v sovjetskem paviljonu, kjer so lani postavili dokaj izčrpen prikaz sovjetske jedrske tehnologije in elektrarn. Letos ga ni. Ni bilo potrebno?

VITKO KOGOJ

UNIVERSITY OF CAMBRIDGE

ULICA TORREBIANCA 18 — ULICA FILZI 6
POOBlaščen od Ministrstva za javno vzgojo
(Glavna direkcija za kulturne izmenjave) M.D. 26.9.1977

Edini pooblaščen center v Furlaniji - Julijski krajini za

THE BRITISH SCHOOL V TRSTU

Center št. 6317 za izpite v angleščini kot tuj jezik

OBVEŠČA:

- Potek roka za vpis v »First Certificate in English«, »Proficiency« in »Diploma«, decembrski rok 1985. Bodisi formularje kot takse za izpite je treba predložiti v British School do sobote, 28. septembra 1985, do 12. ure.
- Po poteku tega datuma ne sprejemamo več vpisnin.
- Taksa za izpit za »First Certificate« (FCE) znaša 89.000 lir, taksa za izpit »Proficiency« (CPE) znaša 101.000 lir.
- These examinations are open only to candidates whose mother tongue is not English.

FCE has got no official recognition.
CPE is recognised by nearly all British Universities as the equivalent of GCE Ordinary Level English language, or the use of English test or special tests of English for foreigners at this level (JBM Test, TOEFL etc.).

Za nadaljnje informacije: v TRSTU: Mr. Peter Brown — Cambridge Local Secretary British School — Ul. Torrebianca 18, tel. 040/69140-69453-60726.

Služba javnega obveščanja British School v Trstu

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

105.

»Vrnili se bom,« je pritrdil Ivan. »Kam pa naj grem? Saj sem kupil zemljo in k letu, ako bog da, začneva s hišo. Tam boš ti gospodinjala!« Hotel jo je razveseliti. Katica pa je samo odmajala.

»Gospodinjala bi ti že, če bi mogla,« je rekla. »Sedela bom kakor zdaj in ti bom samo v napotje.«

»V napotje, Katica!« je vzkliznil in ta vzkliz mu je prišel iz srca. Potem jo je prijel za roko: »Spominjala me boš nečesa, kar je bilo pa je minilo...« Obmolnil je za trenutek in se ji zagledal v obraz, ki je postajal čudovito podoben Martinemu.

»Matere?« je vprašala. Nasmehnila se je. »Potem se boš samo jezila name. Ne bi te rada spominjala nanjo.«

Odmalaj je in kakor zase rekel: »Nikdar se nisem jezila nanjo... rad sem jo imel. In rad bi jo imel vedno, da je le hotela ostati pri nama. Le da ona naju ni imela rada. Naveličala se je... Vedno je ljubila svet.«

Te dni, ki so jima še ostali, sta presedela pred

hišo na soncu, in vsakdo, kdor je hotel na ta kraj, da bi se grel na soncu, se je umaknil, da ju ne bi motil, zakaj videti je bilo, da imata toliko tehtnih pogovorov.

Pa niso bili bogve kako pomembni, saj se ni moglo nič več odločiti. Toda potrebno je bilo, da sta obudila marsikak lep spomin na nekdanje življenje in da sta se vedno znova oklepala svojih malih načrtov.

»Premišljal sem na vse strani,« je rekel Ivan, »in se ukvarjal z mislijo, da bi te odvedel k svojim staršem, kjer bi skrbeli zate. Pa se nisem mogel odločiti; tam bi jim le bila v napotje. Poznam svojo sestro in svaka, ki bi zaradi tebe pretepala svoje otroke. Samo dvoje imava, ali greš z menoj in bova živila v tistih krajih kakor lani ali pa ostaneš res tu. Jaz zase bi rajši videl, če bi šla z mano. Da ne bom tako sam.«

»Ne, Ivan, naj ostanem tu. Bom že kako živila. Ti boš pa lahko več prihranil, če hočeš, da bi drugo leto začel s hišo.«

»Da, to nameravam. — Potem ne boš jezna, če ostaneš tu?«

»Ne, vesela bom... in čakala te bom. Ko bo jesen, boš prišel?«

»Prišel bom, Katica.«

Do jeseni naposled ni tako daleč in če gre za

velike stvari, je docela v redu, če ostane tu.

Samo enega se ne upata nikdar naravnost do takniti: Marte. Oba čutila, kako ju to mori, pa se vendar izogneta temu, prav zato, ker se bojita, da bi si prizadejala samo novih bolečin. Marta je skoraj pozabljena, vsaj tako bi lahko kdo sodil. In vendar je Marta tista, ki jima neprestano vzbuja trpke misli.

Toda Marta je tačas daleč v svetu. Kje, tega nihče ne ve. Marta se ne vrne več. Tak je njen značaj. Rajši bo napravila karkoli, samo vrniti se ne bo hotela. In vendar bi ji Ivan in Katica vse odpustila, če bi stopila zdaj med njiju in se ju dotaknila z roko.

Naposled je prišel dan, ko je začel Ivan pospravljati svoje stvari v pleteno košaro. Položil jo je na mizo in razvrstil vanjo tiste drobnjarije, ki jih je imel in se skušal domisliti še tega in onega.

Katica je sedela za mizo in kakor bi opazovala njegovo delo. Mislila je na pot, na katero pojde danes oče. Ta pot je dolga in Katica se je dobro spominjala, čeprav ni ničesar videla: najprej dobri dve uri peš, ako ne ujame kakega voznika, da bi prisedel na voz, potem sede na vlak in se bo vozil skoraj ves dan. Naposled bo na kraju. Tam je isto sonce kot tu, poleti isti moreči zrak, duh po jarkih in vonj polja. Samo tam druge ptice skoraj da ne pojo kakor škrjanci, ki jih lahko slišiš ves dan visoko pod nebom.

Včeraj pričel delovati nov stroj za patiniranje papirja

Korenita tehnološka preosnova v štivanski papirnici Cartimavo

V štivanski papirnici Cartimavo je včeraj začel delovati nov stroj za patiniranje in glajenje papirja, ki je stal podjetje približno deset milijard lir. S tem strojem, ki je skoraj v celoti italijanske proizvodnje, bo štivanski obrat v kratkem zelo pospešil svojo prisotnost zlasti na tujih tržiščih in s tem naredil morda odločilni korak za izhod iz krize, ki ga je prizadela pred približno tremi leti. Tehnološko preosnovo bodo v kratkem še dopolnili z namestitvijo avtomatičnega stroja za embalažo papirja.

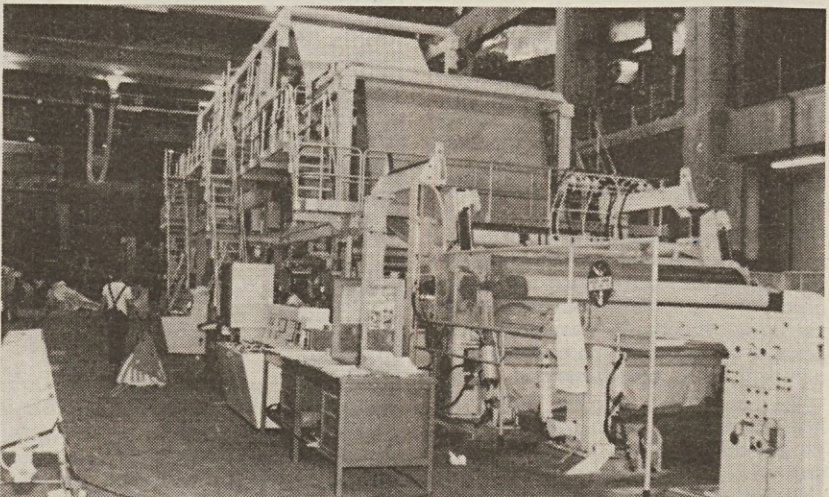
Nove tehnološke obogatitve so dale vodstvu Cartimava včeraj priložnost za srečanje s časniki, na katerem je tekla beseda o sedanjem položaju v obratu tudi sprčo nedavne spojitve s sorodno papirnico v Sori pri Frosinonu. Spojitve ni samo finančnega značaja, ampak bo imela tudi določene učinke na tržišču, na katerem se bosta obe papirnici predstavljali skupno, a s strogo diverzificiranimi proizvodi, s katerimi bosta lahko učinkoviteje kljubovali s papirnicami skandinavijskih držav, ki imajo trenutno najboljšo tehnologijo na svetu.

Trenutno proizvajajo v Štivanu 160 tisoč ton papirja letno, od katerih gre več kot polovica v tujino, zlasti v Zvezno republiko Nemčijo. Po zadnjem bolečem redčenju osebja zapo-

sluje obrat 722 delavcev in uradnikov in je po številu zaposlenih največji zasebni industrijski obrat v naši pokrajini. Les in celulozo uvaža iz Sovjetske zveze in iz Kanade, obratovalni proces pa teče 24 ur na 24, kar pomeni, da delajo zaposleni na tekočih strojih v več izmenah. Cartimavo velja širom po svetu za proizvajalca zelo kvalitetnega patiniranega papirja, s katerim pokriva dejansko vse potrebe italijanskega revialnega tiska. Na

štivanskem papirju tiskajo tako med drugim tednika Espresso in Panorama, v Nemčiji pa uglednega Der Spiegel. S spojitvijo s sorodnim obratom pri Frosinonu načrtuje Cartimavo v kratkem tudi prodor na severnoameriških tržiščih, čeprav se tam že pozna ostra konkurenca japonskih papirnic.

Na sliki: Stroj za patiniranje in glajenje papirja, ki je pričel delovati včeraj.

V sodelovanju z Glasbeno matico

Tečaji ZSKD za zborovodje

Vpisovanje je možno še do konca meseca

Zborovsko petje z vsemi omejitvami, problemi, dvomi in težavami, ki se jim ne more izmakniti nobena kulturna dejavnost, pa naj bo profesionalna ali amaterska, sodi nedvomno med dejavnosti, ki bogatijo našo narodnostno skupnost. V majhni skupnosti, kakršna je naša, se problemi navadno še stopnjujejo zaradi pomanjkanja sredstev, omejenega izbora pevcev in nenazadnje pomanjkanja strokovnih kadrov. Če se omejimo na pevsko dejavnost, je prvi in osnovni problem vedno »profesionalnost dirigenta, kajti človeku, ki bi rad vodil pevsko skupino — pa naj bo to otroški pevski zbor ali »velezbor« — je potrebno a priori dokajšnje glasbeno znanje, šele nato se lahko loti večine dirigiranja.

Kljub težavam na zborovskem področju, o katerih glasneje ali tiše pogosto govorimo, je v zadnjih letih povpraševanje po dirigentih tolikšno, da je morala Zveza slovenskih kulturnih društev poiskati neko trajnejšo, kontinuirano obliko kadrovanja. Pred leti je bila zato ustanovljena zborovska šola, v kateri so lahko našli prostor tudi ljudje, ki so se želeli izobraževati na pevskem področju, niso pa razpolagali z predhodnim glasbenim znanjem. Če torej potegnemo črto pod to nekajletno izkušnjo, je obračun nedvomno pozitiven. Vendar je potreba po dirigentu še vedno večja od »ponudbe«, zaradi česar je ZSKD sklenila, da priredi v sodelovanju z Glasbeno matico nov cikel predavanj za

začetnike. Program tečajev je izdelan tako, da krije vrzeli glasbenega znanja pri posameznih učencih, istočasno pa nudi tisto znanje, ki si ga človek pri učenju instrumenta ne more pridobiti.

Vpisovanje na letošnji tečaj zborovodske šole bo trajalo do konca septembra. Vsi, ki jih tečaj zanima, se lahko javijo na sedežu ZSKD v Trstu, tel. 767303 v uradnih urah, kjer lahko dobijo tudi vse potrebne informacije v zvezi s programom in predmeti.

Povojni uredniki tržaškega Dela

Včeraj je pri lomljenju časopisa po pomoti izpadel odstavek, kjer so bili omenjeni vsi povojni sodelavci in uredniki slovenskega komunističnega glasila Delo. Po podatkih, ki smo jih povzeli v študiji Ravla Kodriča o nastanku in razvoju tega časopisa (objavljena v knjigi o zgodovini tržaških komunistov, Editori Riuniti), so pri Delu sodelovali in urejali Igor Dekleva, Rudj Blažič, Stane Bidovec, Karel Šiško, Mirko Kapelj ter še slovenski parlamentarci Marija Bernetič, Albin Škerk in Jelka Gerbec.

● Danes in jutri bo v Miljah Festival komunističnega tiska, ki se bo ob 10. uri začel pri kopališču Sv. Roka z glasbo in gastronomskimi rok-ski. Govoril bo miljski župan Bordon.

Od danes v Zabrežcu

Praznik slovenskih ljubiteljev motorjev

Danes se bo v Hribenci v Zabrežcu pričel ob 15. uri »Moto meeting«, ki ga prireja tržaški Primotor klub. Gre torej za prvo tovrstno manifestacijo novoustanovljenega kluba, ki združuje v svojih vrstah slovenske ljubitelje motorjev.

Primotor klub je nastal prav zaradi dejstva, da se je ljubezen do motociklizma med zamejskimi Slovenci krepko razširila, čemu torej ne bi zbrali slovenske ljubitelje »jeklenih konjičkov« v slovenskem klubu?

Klub ima že sedaj precej razvejano dejavnost, ki gre od tekmovanj, dirkaška dejavnost je seveda omejena, do turizma in družabnosti. Med cilji, ki si jih Primotor zastavlja, pa je prometna vzgoja mladih motociklistov, saj je jasno, da prav pomanjkanje vzgoje privede do velikih in večkrat tragičnih posledic.

Praznik slovenskih motociklistov v Zabrežcu pomeni torej tudi voljo za nadaljnje delo kluba. Danes bodo ob 15. uri odprli kioske z jedačo in pi-jako, zvečer pa bo za veselo razpoloženje poskrbel ansambel »Nočni skok«. Bogatejši program bo jutri. Kioski bodo začeli delovati že ob 15. uri. Ob 16. uri je na programu tekmovanje v vlečenju vrvi, v katerem se bodo pomerili člani različnih motoklubov. Na meeting so namreč člani Primotorja povabili, poleg delegatov CONI, tudi člani italijanskih tržaških motoklubov ter predstavnike motorističnih društev iz Goriške in motokluba Nova Gorica. Ob 18.30 bo

sledil »Vikj show-ples in magija«, zvečer pa bo ponovno ples z ansambelom »Nočni skoke«.

Na prireditvenem prostoru v Hribenci bodo danes in jutri razstavljeni tudi stari motorji, ki so jih dali na razpolago člani kluba. Motorji iz nekdanih dni bodo prav gotovo pritegnili zanimanje obiskovalcev, saj se vedno več ljudi navdušuje za jeklene konjičke naših očetov in nonotov.

Prvi »Moto meeting« je seveda namenjen vsem in ne samo ljubiteljem motorjev, zato pričakujejo člani Primotorja lep obisk, saj bo poskrbljeno za razvedrilo in dobro počutje.

V KRIŽU

Danes in jutri festival KPI

V kriškem Ljudskem domu se danes in jutri nadaljuje festival komunističnega tiska. Danes ob 19. uri bo gost kriške sekcije KPI dekleški zbor »Julius Fučik« iz ČSSR, ki mu bo zapel dobrodošlico dekleški zbor Vesna. Zvečer bo diskoteka za mlade v priredbi kriškega mladinskega krožka. Jutri se bo festival nadaljeval ves dan. Ob 19. uri bodo predvajali TV oddajo o kraški urbanistiki in arhitekturi, ki jo je za koprsko televizijo realiziral Marko Sosič, nato bo politični shod z A. Cuffarom in B. Iskro. Festival se bo zaključil s plesom. Oba dneva bodo delovali dobro založeni kioski.

V četrtek zvečer v Kulturnem domu

Mladi pevci iz Prage so bili v gosteh pri mladinskem zboru Glasbene matice

Že nekaj dni so gostje mladinskega zbora konservatorija »Tartini« v Trstu mlade pevke dekleškega pevkega zbora osrednjega doma Pionirja Fučik iz Prage, ki jih vodi dirigent Oto Friedel.

Naj takoj zapišemo, da je gostovanje praškega mladinskega pevkega zbora omogočila uprava dežele Furlanije - Julijske krajine, da pa so mlade pevke gostje mladinskega zbora Tartini, ki mu tako vračajo obisk, ki ga je le-ta opravil letošnjega januarja v Pragi.

Mlade pevke so že imele v sre-

do zvečer lep koncert v dvorani konservatorija Tartini. Sinoči so nastopile v dvorani italijanskega Krožka za kulturo in umetnost v stavbi Verdičevega gledališča, nocoj pa bodo nastopile še na festivalu komunističnega tiska v Križu. To bo tudi zadnji njihov nastop.

V četrtek zvečer pa so se pevke iz Prage srečale v Kulturnem domu v Trstu tudi z mladinskim pevskim zborom Glasbene matice iz Trsta in njegovim pevovodjem Stojanom Kuretom. Zbor jih je seveda sprejel in pozdravil s pesmijo in njim na čast

zapel še tri pesmi: Gallusovo, Bartokovo in Lucascovo. V imenu odbora Glasbene matice je pevke in njihove spremljevalce pozdravila Marta Vodopivec. V imenu mladinskega pevkega zbora Glasbene matice pa jim je Vida Jagodič zaželela prijetno bivanje in izrazila tudi upanje, da bo to prvo srečanje omogočilo še nadaljnja srečanja na raznih festivalih in tekmovanjih mladinskih pevskih zborov.

Zahvalila se je tudi predstavnikom tržaškega konservatorija, predvsem dirigentu mladinskega zbora skladatelj Coralu, ki so omogočili, je dejala, da je do tega skupnega srečanja prišlo in da se tudi tega prijateljskega pevkega dučera sami udeležili.

Sledila je prijetna družabnost. Pevke in njihov pevovodja so bili sprejemom navdušeni, prav tako zadovoljni so bili vsi tisti, ki so se tega prijetnega večera udeležili ter prisluhnili resnično lepemu ter dobro izvajanemu programu. Nepoznavanje jezika je bila morda majhna ovira, da se niso mogli mladi pevci tako med seboj pogovoriti. Toda mladost, dobro razpoloženje in dobra volja so le opravili svoje, tako da so se na koncu vsi razšli kot dobri prijatelji, ki bodo, tako so si povedali, vedno veseli, če se bodo še srečali. (Neva Lukeš)

pisma uredništvu - pisma uredništvu - pisma uredništvu - pisma uredništvu - pisma uredništvu

WWF nadaljuje polemiko z devinsko - nabrežinskimi občinskimi upravitelji

Spoštovani urednik, Primorski dnevnik je 30. avgusta objavil članek o »pohodu po obali in po morju«, ki so ga 1. septembra priredile vzdolž tržaške obale WWF, Liburnia in Italia nostra. Nekatere ocene in netočne trditve v tem članku terjajo odgovor, za katerega prosim, da bi ga objavili v vašem listu.

Predvsem ni res (kot je trdil odbornik Brezigar), da je napovedi manifestacije ni bil omenjen Sesslanski zaliv, ker se je WWF zavedel, da je zagrešil nekatere »napake« glede problema največje volumetrije, ki jo dopušča znana varianta regulacijskega načrta: enostavno ga ni bilo treba omeniti, ker je bil že zajet v izrazu »obala«.

Glede »demagogije«, ki nam jo očita odbornik Vocci, moram reči, da se mi zdi veliko bolj demagoško stališče občinskega sveta Devina - Nabrežine: ta je namreč izglasoval varianto, ki predvideva znatno skrčenje zaščitenih območij, toda brez vsakršne utemeljitve (ki pa jo deželne urbanistične norme predvidevajo), ter v imenu nekih turističnih perspektiv, ki nikakor niso dokumentirane. Na katerih

študijah in na kakšnih podatkih so namreč osnovana gradbena predvidevanja variante? Ali res obstaja tako turistično tržišče, ki bi upravičevalo tistih 300.000 kubičnih metrov, predvidenih med Sessljanom in nabrežinskim Bregom? Ali devinsko-nabrežinski upravitelji vedo, da neka študija o perspektivah obalnega turizma v Furlaniji-Julijski krajini, ki je bila pred kratkim izvedena po nalogu dežele, dejansko demantira urbanistične izbire oporekane variante?

Pa še: kakšen smisel ima predvidevati več kot 30.000 kub. m stavb, (eno- pa tudi dvonadstropnih, odbornik Vocci) na Botaniku, prav v pasu zaščitenega območja, kjer po naturalističnih študijah tržaške univerze obstajajo še zadnji primeri mediteranskega podrastka v Severnem Jadranu?

In kakšen smisel ima, bolj na splošno, graditi na zelenih površinah (n. pr. v parku Vile Diana), ko pa deželne urbanistične določbe in zdrava pamet narekujejo »...največje spoštovanje značilnosti okolja... s posebno pozornostjo za gozdno bogastvo«? Ali ni dovolj jasno, da mora čemu primeren turizem sloneti na zaščiti in inteligentni valorizaciji (in prav gotovo ne s stavbami, megaparkiršči in žični-

cam) krajinsko najbolj zanimivih območij?

Trditve odbornika Brezigarja, da je privatizacija obale — ki bi po mnenju protekcionističnih združenj lahko bila posledica gradbenih posegov po varianti — »pravno nemogoča«, se nam zdi enostavno patetična. Že sam videz tržaške obale, tudi v devinsko-nabrežinski občini, in ne samo v tržaški (da o drugih predelih Italije sploh ne govorimo), dokazuje, kako in kolikokrat zasebniki nekaznovano ta zakon kršijo.

Glede ekoloških »zaslug« devinsko-nabrežinske občine je po eni strani res, da je bilo nekaj pozitivnega storjenega (in to so protekcionistična združenja glasno poudarila, kot na primer ob znani prepovedi dostopa k devinskim pečinam), po drugi strani pa ne manjka propustov: dovolj je pogledati, kakšno je sedaj področje kopališča »Ginestres«.

Za tiste, ki nas obtožujejo demagogije, pa je lahko poučna naslednja trditev arh. Igorja Jogan (ki prav gotovo ne soglaša s stališči protekcionistov), v intervjuju nekemu krajevemu tedniku o devinsko-nabrežinski varianti: »Celotna varianta je dokaj meglena in vrhu tega sad očitnega političnega kompromisa. Zdi se mi, da je bila občina Devin-Nabreži-

na politično lotizirana: meni Sessljan, tebi Botanek, njemu Ribiško naselje itd...«

Toliko zaradi popolnosti informacije o tem kočljivem problemu.

V imenu tržaške sekcije WWF
DARIO PREDONZAN

Tržaška sekcija Svetovnega sklada za naravo (WWF) nam je poslala daljše pismo v odgovor na članek, ki ga je naš dnevnik objavil dne 30. avgusta o protestnem pohodu ekologov na Devin-Nabrežino. Glede na dejstvo, da pismo ne oporeka našim kritičnim pripombam o tej pobudi, pač pa kontestira izjave devinsko-nabrežinskih občinskih upraviteljev, prepustimo morebitni odgovor zainteresiranim.

Ravnatelji o Galebovem šolskem dnevniku

Zadnji odstavek v kroniki o predstavitvi Galebovega šolskega dnevnika (PD 12. 9. 1985) terja pojasnila.

Ne moremo namreč dopustiti, da bi padel na nas neopravičen sum, da sabotiramo pobudo, ki smo jo že lani v našem dopisu uredništvu mladinske revije Galeb ocenili kot »nad vse hvalevredno«. Potrebno je le, da opozo-

rimo našo javnost, da je ravnatelj odgovoren za vsako listino, objavo, letak, tiskovino ali drugo, ki vstopi v šolo in je namenjen dijakom.

Glede šolskih dnevnikov, poleg splošno veljavnih predpisov, obstaja tudi okrožnica šolskega skrbnika št. 263/Ris. z dne 28. 6. 1982, ki opozarja na pojav v šoli neprimernih šolskih dnevnikov. V skladu s tem in z našimi službenimi in moralnimi obveznostmi smo ravnatelji nižjih slovenskih srednjih šol v Trstu z dopisom prot. 3221/84 z dne 6. 10. 1984, ponudili uredništvu Galeba naše sodelovanje, da bi skupno izboljšali čim boljši in popolnejši dnevnik, katerega bi nato ravnatelji pod lastno odgovornostjo razdelili dijakom. Naš dopis je ostal brez odziva.

Nihče ne more od nas zahtevati, da bomo na slepo in akritično delili dijakom vse, kar pride na šolo. Tudi na račun letošnjega dnevnika imamo nekaj pripomb, s katerimi želimo izboljšati njegovo vsebino.

Upamo, da se bo uredništvo potrudilo in našlo potreben čas, da sliši naše mnenje, preden spravi v tisk šolski dnevnik za šolsko leto 1986/87.

S prijateljskimi pozdravi
ravnatelji slovenskih nižjih srednjih šol na Tržaškem
(Sledi šest podpisov)

Stališče upravnega sveta Kraške gorske skupnosti

Sinhrotron naj postavijo tam kjer bo povzročil najmanj škode

Upravni svet Kraške gorske skupnosti je na svoji zadnji seji, v četrtek, 19. t.m., ponovno obravnaval vprašanje uporabe kraškega ozemlja v zvezi s predlogom Znanstvenoraziskovalnega konzorcija ARST, da bi postavili sinhrotron izven območja, ki je bilo že določeno za razvoj znanstvenoraziskovalnih dejavnosti.

Vodstvo Konzorcija utemeljuje zahtevo o premestitvi lokacije sinhrotrona k Padričam, češ da bolj ustreza geomorfološkim pogojem in da bi bilo v tem primeru mogoče predvideti razvojno razširitev dejavnosti.

Upravni svet Kraške gorske skupnosti pa meni, da te argumentacije in dosedanje tehnične analize nikakor ne opravičujejo potrebe po izbiri nove lokacije. Vsaka nova lokacija bi med drugim nepopravljivo prizadela strukturno ravnotežje vzhodno-kraškega okoliša, ki je bil z ostalimi podeželskimi predeli kraške pokrajine v zadnjih desetletjih že močno načet.

Upravni svet Kraške gorske skupnosti nasprotuje novemu seganju po zemljiščih na ozemlju, ki ni neomejeno in ki gospodarsko, krajinsko, zgodovinsko, kulturno in psihološko tvori celoto s kraškimi vasi in življenjem njihovega prebivalstva, kakor tudi s širšo skupnostjo tržaškega

Krasa in Trsta, kateremu jamči možnost ohranitve vsaj minimalnega prirodnega, ekološkega in urbanističnega ravnotežja.

Zato Upravni svet Kraške gorske skupnosti zahteva, da pristojni organi tudi s pomočjo sodobnih tehnoloških zmogljivosti in znanja uresničijo sinhrotron tam, kjer je bilo že določeno območje za znanstveno raziskovanje prav zato, ker bi bila tam škoda najmanjša. Tudi v tem primeru predstavlja gradnja sinhrotrona, ki naj koristi širši skupnosti, breme za krajevno prebivalstvo, ki mora vsekakor dobiti možnost, da to socialno škodo nadoknadi.

Praznik trgatve v Podlonjerju

Tradicionalni praznik trgatve bodo danes in jutri proslavili v Podlonjerju. Praznik organizira podlonjerski Ljudski dom v sodelovanju s krajevnimi vrtnarji in vinogradniki.

Današnji program predvideva ob 17. uri nastop Neve, Mare in Germana, jutri pa bo ob 16. uri najprej ocenjevanje in nagrajevanje najboljših grozdov, od 18. ure dalje pa bo za ples igral ansambel Pomlad.

Otvoritev razstave beneške slikarke Lorette Dorbolò

Drevi ob 20. uri bodo v Kraški galeriji v Repnu otvorili razstavo slovenske slikarke iz Benečije Lorette Dorbolò. Ta naša rojakinja je že imela številne razstave, vendar na Tržaškem se predstavlja prvič z deli, ki prikazujejo življenje Nadiških dolin.

Razstava bo odprta do 20. oktobra in sicer vsako nedeljo od 11. do 12.30 in od 15. do 18. ure.

V Miljah razstava ladijskih modelov

Jutri ob 10. uri bo v Beneški hiši (Casa Veneta) v Ulici Oberdan v Miljah Luigi Vasari otvoril razstavo ladijskih modelov iz starejše in moderne dobe. Razstavljeni bodo modeli jadrnic iz različnih držav in obdobja in modeli ladij iz 2. svetovne vojne.

Razstava bo odprta do 5. oktobra. Ob delavnikih bo ogled možen od 10. do 12. in od 16. do 18. ure, ob nedeljah pa od 10. do 12. ure.

● Glavna skupščina Tržaške krajevnega zdravstvene enote se bo sestala v četrtek, 26. t.m., v dvorani tržaškega občinskega sveta. Na dnevnem redu sporočila predsednika, odgovori na svetovalska vprašanja in upravni sklepi.

Neobičajno cvetenje majence

Majenca (španski bezeg) običajno cveti konec aprila in v začetku maja. Le malokdo pa se bo verjetno lahko spomnil, da je videl majenco cveteti tudi na pragu jeseni. To se je tokrat zgodilo na vrtu družine Popović v Sestlaju. Kot kaže je podaljšano poletje zamešalo bioritem majence, ki je tako poskrbela za neobičajen pojav. Da pa majenca v svojem jesenskem cvetenju ne bi bila osamljena, so se pojavili cvetovi tudi na mladi trti

Tečaji rušine na Združenju Italija - SZ

V ponedeljek, 30. septembra, se bo na sedežu Združenja Italija - SZ pričel začetni tečaj ruščin, ki bo trajal dva tedna. Obsega šest lekcij in je popolnoma brezplačen. S ponedeljkom, 14. oktobra, pa se bodo začeli letni tečaji ruskega jezika na štirih različnih težavnostnih stopnjah. Za pojasnila se obrnite na Združenje Italija - SZ, Ul. Torrebiana 13, tel. 60158, vsak dan med 17. in 20. uro, v soboto pa od 10. do 12. ure.

Hvalevredna gesta Tržaške hranilnice

Tržaška občinska uprava, ki upravlja Center za motorično vzgojo, se je odločila okrepiti to službo, ki se je poslužuje kaka stotina porabnikov. Priskrbeli bi rada tudi sodobne in že nepogrešljive pripomočke, vendar jo pri tem ovira skromni proračun. Prav zato se javno zahvaljuje Tržaški hranilnici, ki je s prvim, širokosrčnim denarnim prispevkom omogočila nakup personaliziranega računalnika, ki bo mlademu handikapirancu omogočil obiskovati višjo šolo.

Septembrski vozni red motorne ladje Dionea

Motorna ladja Tržaškega Lloyda »Dionea« je s koncem poletja prešla na jesenski vozni red svojih »mini križarjenj« vzdolž istrske obale.

Do 30. oktobra bo ladja ob sobotah in nedeljah vozila po naslednjem redu: odhod iz Trsta ob 8. uri, iz Pirana ob 9.30, iz Poreča ob 11.25, prihod v Rovinj ob 12.25 in odhod ob 16.30, odhod iz Poreča ob 17.35, iz Pirana ob 19.40 in povratek v Trst ob 20.40.

»Dionea« se bo torej v Rovinju ustavljala za štiri ure, v teku katerih si bodo turisti lahko ogledali akvarij, baročno katedralo sv. Evfemije, romansko-gotsko cerkev, stolpno uro ter gotske in renesančne palače.

● Jutri se bo v Ljudskem domu pri Korošcih nadaljeval tradicionalni ljudski praznik. Ob 16. uri bodo odprli kioske, od 18.30 dalje pa bo igral orkester Terno secco.

Nov gozdni požar pod Križem: nedvomno namerno podtaknjen ogenj

Če je bilo po prvem silovitem požaru, ki se je v terek ponoči razvil na z borovci poraščenem območju med obalno cesto in Križem, blizu odcepa, ki iz Brojence pelje strmo navzgor proti Križu, še kaj dvoma o vzrokih zanj, je sedaj domneva o morebitnem meteoritu kot »požigalcu«, povsem odpadla. Z novim požarom, ki je izbruhnil v četrtek zvečer in s katerim so se gasilci in prostovoljci borili vse do včerajšnjega poznega dopoldneva, so odpadle vse verzije, razen edine verjetne: gre za namerno podtaknjene ognjene zublje.

Gasilci nimajo nobenih dvomov, čeprav nimajo niti dokazov o tem, kako je bil požar podtaknjen. Govori se o raketah, a sledu za njimi niso našli. Kakorkoli, dejstvo je, da do samosežiga v tem letnem času ni moglo priti, saj so najvišje temperature kljub nadpovprečno toplemu septembru občutno upadle, noči pa so bistveno bolj vlažne od tistih izpred nekaj tednov. Torkov in četrkov požar sta torej bila podtaknjena, prav tako kot tisti na dan velikega šmarna. Gre za isto območje, težko dostopno in zato močno zaraščeno s podrastjo, bogato s kotanjami in jamami, kamor se potulmejo ognjeni zublji in otežujejo delo gasilcev in prostovoljcev. Tako je bilo tudi prejšnjo noč, ko so skupaj s člani gozdne službe vso noč gasili požar, ki pa ni podaljšek torkovega, temveč se je razvil na drugem mestu, nekoliko bolj oddaljenem proti Sestlaju.

O skupni škodi, ki so jo povzročili

ognjeni zublji pod Križem, je zaenkrat prezgodaj govoriti, prav gotovo pa gre v milijone. Uničenega je štiri do pet hektarjev borovega gozda, požari pa so povzročili zastoje tudi v cestnem in železniškem prometu. Gasilci so tudi gotovi, da sta oba požara izbruhnila na spodnjem delu območja, v bližini obalne ceste in ne iz bližine železniške proge, kjer bi ogenj lahko zaneetil tudi z vlaka odvrženi cigaretni ogorek.

Včeraj ob 11. uri so požar končno obvladali, potem ko so, kot rečeno, gasilci, prostovoljci in člani gozdne službe delali vso noč. Upoštevati je treba, da je območje težko dostopno in da je bilo treba gasilne naprave ročno prenesti v hrib. Razmere na pogorišču so še naprej pod nadzorom gozdne službe za primer, da bi se razplamtela kaka podzemna žerjavnica.

Ostaja pa seveda uganka, komu in zakaj je na poti divji borov gozd pod Križem. Preden jo bo komu uspelo razvozlati, pa je nujno pomisliti na preprečevanje požigov, na način, kako zaščititi slikovit del narave, ki je naša skupna dobrina in smo torej vsi odgovorni zanj.

Kam po bencin?

Danes popoldne in jutri bodo delovale naslednje bencinske črpalke:

AGIP: Ul. Giulia 76, Miramarski drevored 231, Furlanska cesta 5, Ul. Severo 2/4, Obrežje N. Sauro 2/1, Ul. Forti 46 v Naselju sv. Sergija in I-

strska ulica nasproti pokopališča.

TOTAL: Aquilinia, Trg Ljudskega vrta 1/4, Šentjakovski trg, Ul. Locchi 3 in Trg Duca degli Abruzzi 4/1.

ESSO: Seneni trg 7, Obrežje O. Avgusta, Zgonik ob državni cesti 202.

IP: Trg Valmaura, Devin - Nabrežina na državni cesti 14, Miramarski drevored 9, Ul. Severo 2/8.

API: Drevored Campi Elisi na vogalu Ul. Meucci.

NEODVISNE: Tržaški Avtomobilski klub, Ul. Punta del Forno 4.

Delna usposobitev čistilnih naprav pri Škednju

Tehniki pospešeno popravljajo naprave za odstranjevanje in prečiščevanje odpadnih voda pri Škednju, ki bodo morale — čeprav začasno — začeti znova delovati že danes. V preteklih dneh je namreč kratak stik popolnoma paraliziral centralo za pogon črpalk, nakar je župan z nujnim odlokom odredil takojšnje popravilo in hkrati prepovedal kopanje v kopališčih Ausonia, Lanterna, pri Pristaniški ustanovi in v Železničarskem kopališču.

Z začasno usposobitvijo komandne centrale bosta začeli najprej delovati dve manjši črpalke, ki pa naj bi vseeno zagotovili odstranitev vseh mestnih odpadkov in hkrati omogočili popolno popravilo naprav v tehnično potrebnem časovnem roku.

Tovarniški svet v boju za obstoj obrata

Tržaška ladjedelnica drsi nezadržnemu propadu naproti

Zaposleni v tržaški ladjedelnici Sv. Marka ne bodo držali križem rok spričo nezadržnega propadanja tega velikega obrata, tako na proizvodni kot zaposlitveni ravni. V zadnjih mesecih so naredili vse, kar je bilo v njihovi moči, da bi odgovorne pri Fincantieri prisilili h konstruktivnejšemu odnosu do tržaškega obrata, a so bila doslej vsa prizadevanja zaman. Toda tovarniški svet se je odločen boriti naprej in razlogov za sindikalno akcijo mu res ne manjka.

Predvsem je dramatična ugotovitev, da je načrt o zmanjšanju obsega proizvodnje in zaposlitve, kakor ga je predložila družba Fincantieri in ki mu je tovarniški svet tržaške ladjedelnice vedno nasprotoval, že daleč presežen. Predvideval je namreč znižanje števila zaposlenih na 849, danes pa jih dela le še 837, in to v vseh treh oddelkih: pri posebnih ladijskih konstrukcijah, pri predelavi ladij in pri ladijskem remontu. Omenjeno število pa se bo v naslednjih tednih še drastično znižalo zaradi izredne dopolnilne blagajne in odloka o predčasni upokojitvi zaposlenih, ki bodo dopolnili 55. leto starosti do 27. julija prihodnjega leta, medtem ko je v

pripravi novi odlok za naslednjo etapo predčasnih upokojitev.

Tovarniški svet ob vsem tem ugotavlja, da je nujno nemudoma začeti z izpopolnjevanjem organika z mladimi močmi in pridobiti nova velika delovna naročila za sektor posebnih konstrukcij. V nasprotnem primeru bo za tržaško ladjedelnico tako na proizvodnem kot na zaposlitvenem področju in torej tudi na ravni dohodka napočil trenutek, ko je ne bo več mogoče rešiti in bo lahko preživela le kot majhna popravilnica ladij.

Da bi se dogovorili, kaj ukreniti spričo opisanega položaja, je tovarniški svet tržaške ladjedelnice sklical za torek, 24. septembra, od 10. do 12. ure generalno skupščino vseh zaposlenih in delavcev v dopolnilni blagajni, ki bo v drugem nadstropju tovarniške menze.

● Sekcija KPI »P. Tomažič« s Trga Stare mitnice prireja danes in jutri od 17. do 22. ure Festival komunističnega tiska, ki bo na vrtu v Ul. Maddonina 19. Za ples bo igral ansambel Barbanera, v primeru slabega vremena pa bo praznik v dvorani krožka Rinaldi.

Zaključen posvet o nadzoru kakovosti

Glavno ugotovitev posveta o nadzorovanju kakovosti, ki ga je priredil novoustanovljeni odbor za malo industrijo pri tržaški Zvezi industrijcev, bi lahko strnili takole: dobra kakovost izdelkov, pokazatelj skrbnejše obdelave, ne povzroča avtomatičnega porasta proizvodnih stroškov, ampak jih kvečjemu pokrije tako, da zadovolji pričakovanja porabnikov.

Uvodno besedo je na simpoziju imel predsednik odbora za malo industrijo Franco Arnaldo Romano, ki je pobudo označil kot začetek novega delovnega pristopa, ki naj podjetja pritegne in vključi v iskanje proizvodnih inovacij. Mario Zuccheri, docent za mehansko tehnologijo, in Luciano Rupini, predsednik italijanskega združenja za nemučljive dokaze, sta podrobno pojasnila koncept kakovosti, ki da ne sme biti pojmovana kot dobava posebnega, nadpovprečnega izdelka, temveč mora biti rezultat racionalne in inteligentne uporabe naprav in energij v podjetju. Simpozij je zaključil Sergio Cecovini, generalni direktor zavarovalnice Lloyd Adriatico, ki je govoril o polici, ki zavaruje pred tveganjem in ki jo bo potrebno prilagoditi novim predpisom Evropske gospodarske skupnosti.

Zimski urnik tržnice na debelo

Od torka, 1. oktobra, bo začela sadno - zelenjavna tržnica na debelo na Obrežju Oktaviana Avgusta delovati po zimskem urniku: odprta bo od ponedeljka do petka od 4.45 dalje; od 5.45 do 10. ure bodo pogajanja za grosiste in operaterje, od 12. do 15.30 pa bo zaprta za opoldanski premor. Od 15.30 do 17.30 bo odprta le za oskrbo, premikanje in obdelavo blaga.

Ob sobotah bo tržnica delovala le dopoldne, medtem ko bo za javnost odprta vsak dan, od torka do sobote, med 9. in 10. uro.

Ob izgubi drage none Johance Švab vd. Semec izreka jo Ediju in družini iskreno sožalje

kolegi konzorcija Grmada

Ob izgubi drage Johance izreka iskreno sožalje Loredani in družini ZZI - UDI iz Križa

Ob nenadni izgubi drage mame izreka jo bivši sošolci in njihovi starši občuteno sožalje Aljoši in družini.

Ob boleči izgubi drage mame Tajane Taucer izreka trgovski tehnični zavod »Žiga Zois« Nataši in družini najiskrenejše sožalje.

Edvinu in svojem izrekamo občuteno sožalje ob izgubi dragega očeta.

Kolektiv Tržaške kreditne banke

Obnovljeno gostišče na Proseku

Zadnje čase vedno pogosteje beležimo razne obnove na področju slovenskega gostinstva. V današnjem primeru pa imamo opravka kar z dvojno obnovo, namreč z obnovo gostinskih lokalov, pa tudi z zamenjavo generacij. Gre za obnovo gostišča »Al Cavallino« ali »Pri konjičku« na Proseku. Staro gostišče so povsem obnovili, hkrati pa so tudi vodenje lokala prevzeli mlajši ljudje. Kdo od domačinov pa tudi meščanov, ki radi zahajajo na Kras, ne pozna tega lokala. Gostoljubje, ki je bilo značilno za prejšnje vodstvo lokala, bo značilno tudi za novo. Kot je znano, ima gostišče tudi nekaj sob, in za stavbo tudi zelo lep vrt. Miranda in Andrej Blažon, po domače Kapunovi, ki so prevzeli lokal, so imeli v četrtek, ob otvoritvi, zelo veliko gostov, kar je znak, da bo tudi v bodoče gostišče uspevalo. To jima tudi voščimo.

gledališča

CANKARJEV DOM

Velika dvorana
V torek, 24. t. m., ob 19.30: Jan Van Mol, orgelski recital.

Predvečerje Velike dvorane

Do 26. t. m.: Razstava fotografij italijanskega avtorja Gianfranca Mansuttija.

Sprejemna dvorana

Do 29. t. m.: Mala plastika - s 7. jugoslovanskega bienala v Murski Soboti.

I. predvečerje

Do 2. oktobra: Razstava likovnih del slovenskih izseljencev.

Srednja dvorana

Danes, 21. septembra, ob 20.30 Victor Hugo »Lukrecija Borgia«. Teatre national populaire iz Francije. Režija Antoine Vitez.

V ponedeljek, 23. t. m., ob 20.30: »Charavari« (Čiračare), razvedrilo za domišljijo. Trickster Theatre Company iz Velike Britanije. Režija Nigel Jamieson.

V sredo, 25. t. m., ob 19.00: Potapljaški izlet po Rdečem morju in Sinaju, reportaža v dveh delih. Avtor filma je preminuli inž. Zvonko Klemenčič, film bo predstavil Vlado Jezovšek.

kino

Eden 15.30 — 21.00 »Aspettami, sto venendo« in »Melissa«. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Fenice 17.00 — 22.15 »La miglior difesa è la fuga«.

Excelsior 17.30 — 22.00 »Legende«. Nazionale Dvorana št. 1 16.30 — 22.00 »Scuola di polizia - N. 2«.

Dvorana št. 2 16.00 — 22.00 »Le ragazze pullover«. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 3 17.00 — 22.00 »L'occhio del gatto«.

Mignon 16.30 — 22.15 »Tex e il signore degli abissi«. Giuliano Gemma.

Grattacielo 16.00 — 22.15 »Perfect«.

John Travolta, Jamie Lee Curtis.

Capitol 17.00 — 22.00 »Scuola guida«.

Vittorio Veneto 16.00 — 22.00 »Phenomena«. Režija Dario Argento. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Lumiere 16.00 — 22.00 »La ballata di Narayama«. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Alicione 16.00 — 22.00 »007: Si vive solo due volte«.

Ariston 17.00 — 22.00 »Coca-cola Kid«. Režija Dušan Makavejev. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Radio 15.30 — 22.00 »Capriccio... di Paola«. Prepovedano mladini pod 18. letom.

koncerti

Gallus Consort s sodelovanjem deželnega sedeža RAI in pod pokroviteljstvom tržaške pokrajine prireja jutri, 22. septembra, ob 18. uri v repnabarski cerkvi prvi koncert niza »glasbenih popoldnevov stare in sodobne glasbe«. Dina Slama, Miloš Pahor, Erika Slama in Irena Pahor bodo izvajali spored Haendlovih skladb.

Danes, 21. septembra, ob 20.30 v luteranski cerkvi: koncert pianistke Marthe Noguere. Izvajala bo Chopinove skladbe.

V ponedeljek, 23. t. m., ob 20.30 v katedrali Sv. Justa: koncert organista Stefana Innocentija. Izvajal bo Bachove skladbe.

Šola Glasbene matice - Trst. V sredo, 25. t. m., ob 20.30 v Gallusovi dvorani, UL R. Manna 29, DIPLOMSKI KONCERT: PETER FILIPČIČ - violončelo. Šola prof. Nereo Gasperini. Pri klavirju prof. Mojca Šiškovič. Na sporedu J. S. Bach, L. Boccherini in D. Kabalevski. Vabljeni!

razstave

Do 7. oktobra je na Gradu sv. Justa v oddelku »Bastione fiorito« odprta razstava, ki jo je pripravil LUCA ALLNARI pod naslovom »Razgledi iz avtomobila«.

Do 22. septembra razstavlja v občinski galeriji na Trgu Unità svoja dela slikar Dimini.

včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 21. septembra

MATEJ

Sonce vzhaja ob 6.51 in zahaja ob 19.05 — Dolžina dneva 12.14 — Luna vzhaja ob 15.11 in zahaja ob 23.11.

Jutri, NEDELJA, 22. septembra

MAVRICIJ

Vreme včeraj: temperatura zraka 22,2 stopinje, zračni tlak 1020,5 mb rahlo narašča, brezvetrie, vlaga 62-odstotna, nebo rahlo oblačno, morje mirno, temperatura morja 22 stopinj.

ROJSTVA, SMRTI IN OKLICI

RODILI SO SE: Valentina Zugna, Virginia Biasin, Matteo Craievich.

UMRLI SO: 72-letni Vito Di Pinto, 71-letna Eleonora Bastiani, 86-letni Tommaso Grilli, 88-letna Santa Trevisan, 76-letna Vittoria Berger, 71-letni Marco Costantino, 87-letni Lino Todero, 86-letni Giuseppe Dublo, 71-letna Rosina Mlekuz, 65-letni Giuseppe Bisiani, 75-letni Angelo Patrono, 88-letni Aldo Parigi.

OKLICI: zobotehnik Rita Pietro Gioli in brezposelna Gita Craglietto, uradnik Andrea Grandi in šolnica Manuela Degiorgi, elektricar Sergio Giurgevich in gospodinja Francesca Giuseppe Melchionna, čuvaj Paolo Manini in brezposelna Cristina Caporal, pisatelj Ettore Panizon in risarka Paola Rodari, šofer Romeo Reppini in gos-

MOTO MEETING

Danes, 21., in jutri, 22. septembra, v HRIBENCI v Zabrežcu

DANES: ob 15. uri odprtje kioskov in pivnice; ob 20. uri PLES z ansamblom NOČNI SKOK.

JUTRI: ob 15. uri odprtje kioskov in pivnice; ob 16. uri tekmovanje v vlečenju vrvi in nagradno žrebanje; ob 18.30 VIKJ SHOW; ob 20. uri PLES z ansamblom NOČNI SKOK.

Razstava starih motorjev.

Zadruga NAŠ KRAS

vabi

na odprtje razstave

LORETTE DORBOLO

ki bo danes ob 20. uri v Kraški galeriji v REPNU.

Sodeloval bo mladinski pevski zbor POD LIPO iz Barnasa.

čestitke

Danes se poročita TATJANA in EVGEN. Iskreno jima čestitajo in želijo vso srečo zvesti izletniki iz Boljunca. TATJANI in EVGENU želi obilo sreče na skupni življenjski poti Zveza borcev Boljunec.

V Bazovici praznuje danes rojstni dan SVETKO BARONOV. Da bi jih čil in zdrav dočakal še veliko so želje vseh njegovih.

Črno je vino, beli kolači, draga TATJANA skači, skači. Da bi z EVGENOM srečno zaplesala v življenju so želje članov ansambla Pomlad.

Danes se vzameta

TATJANA in EVGEN

Iskreno jima čestitajo in želijo vso srečo na skupni življenjski poti

odbor KD »F. Prešeren« in vsi društveni odseki, posebno dramska skupina

Na dolinskem županstvu se danes poročita

TATJANA in EVGEN

Iskreno jima čestita

ZŽI - UDI Boljunec

Neutrudnima

TATJANI in EVGENU

želi obilo sreče in razumevanja na skupni življenjski poti

ŠD BREG

K'ga bo TATJANA d'ns n'smdila?

EUGENA bo p'rčila!

Jn zděj, ka bo noš klub z'pstila?

Bejž če bejži, še bo z nami u B'tč h'dila.

A ben, če je t'ku,

Tatjana in Eugen, nej von zmjr'n

teče use gladku jn l'pu!

Klub mladih žena vesele družbe

Boljunec

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Pevski zbor M. Pertot obvešča, da bo prva vaja v ponedeljek, 23. t. m., ob 20. uri v društvenih prostorih v Ulici Cerreto 12. Vabljeni tudi novi pevci!

Otroški pevski zbor Slovenec vabi vse otroke in tudi nove pevce na prvo redno vajo, ki bo v torek, 24. t. m., ob 16. uri v srenjski hiši v Borštu.

Mešani pevski zbor Slovenec obvešča, da bo prva redna pevka vaja v torek, 24. t. m., ob 20.30. Vabljeni tudi novi pevci.

V četrtek, 26. t. m., ob 18. uri bo v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20) seja Slavističnega društva v Trstu. Dnevni red: razprava o slavističnem zborovanju v Novi Gorici, udeležba na slavističnem kongresu v Sarajevu, razno.

KD Lipa obvešča vse pevce in pevke, da bo pevka vaja v torek, 24. t. m., ob 20.30 v bazoviškem domu.

Pevski zbor M. Pertot iz Barkovelj bo začel z rednimi vajami v ponedeljek, 23. t. m., ob 20. uri.

Ženski pevski zbor Prosek - Kontovelj sporoča, da se redne vaje v novi sezoni pričnejo v sredo, 25. t. m., ob 20.30 v Soščevi hiši na Proseku. Vabljeni so tudi nove pevke moči!

Otroški pevski zbor F. Venturini vabi na prvo vajo, ki bo danes, 21. t. m., ob 14.30 v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju. Vabljeni tudi novi pevci!

KD F. Venturini - Glasbena šola za harmoniko in klavir. Vpisovanje ob sobotah od 14.30 do 15.30 v Kulturnem centru A. Ukmar - Miro pri Domju, tel. 281-196.

Danes se poročita

ELDER ŠVAB

in

DARJO ŠTOLFA

Obilo sreče na novi življenjski poti jima želi

uprava in kolektiv Slovenskega stalnega gledališča

razna obvestila

Socialni center občine Devin - Nabrežina prireja v Sosljanu (Naselje sv. Mavra) danes, 21., koncert jazz skupine »Trieste big band«. Začetek ob 20.30, vstop prost. V primeru slabega vremena bo koncert naslednji teden.

KRUT sporoča, da se začne v četrtek, 10. oktobra t.l., tedenska plavalna ura v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in potrebne informacije na sedež KRUT v Ul. Montecchi 6. tel. 795-136, vsak dan, razen sobot, med 9. in 12. uro.

Sekcija KPI J. Verginella prireja danes, 21., ter jutri, 22. septembra, praznik komunističnega tiska v Križu.

Godba na pihala Vesna iz Križa prireja tudi letos tečaj za začetnike. Gojenci stari najmanj šest let bodo spoznavali osnovne glasbene teorije ob igranju flavte in bodo zatem prešli na vadbo za zelenega instrumenta. Vpisovanje vsak dan med 18. in 19. uro pri hišniku Doma A. Sirk v Križu ali med 19. in 20. uro na tel. štev. 220637 ali 220125.

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu priredi 2. oktobra izlet v Brežice in okolico. Vpisovanje v četrtek, 26. t. m., od 10. do 11. ure v prostorih v Ul. Cicerone 8.

SPDT prireja v nedeljo, 29. t. m., tradicionalni avtobusni izlet v neznano skupno s člani pobratenege PD Integral iz Ljubljane. Vpisovanje na sedež ZSSDI (Ul. sv. Frančiška 20/II. nadst., tel. 767304) ob uradnih urah. Odhod avtobusa bo ob 7. uri izpred tržaške sodne palače. Izlet je primeren za vse. Vabljeni!

Čitatelje Primorskega dnevnika iz SESLJANA

obveščamo, da je časopis v prodaji v

BARU TAUSANI ZORA

darovi in prispevki

* V spomin na tragično preminule sovaščane daruje družina Križnič 30.000 lir za ŠD Polet, 30.000 lir za SKD Tabor in 30.000 lir za sklad M. Čuk.

V isti namen daruje Alenka Ciani 50.000 lir za sklad Andro Čok na šoli S. Kosovel.

V počastitev spomina Tatjane Blažič - Taučer in Paula Coslovicha daruje Boris Pertot 50.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na Ivana Sosiča daruje Licia, Ladi in Roža 30.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Tiberija Rukina daruje Silva in Elena 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Angelo Sedmak daruje Pierina in Helena Košuta 15.000 lir v isti namen.

Namesto cvetja na grob Edvinovega očeta Maria Bernetiča daruje kolektiv Tržaške kreditne banke 150.000 lir za KD Krasno polje - Gročana.

Ob 30. obletnici smrti Urške Vrabčeve daruje hčerka Zora 10.000 lir za KD Slavec in 10.000 lir za cerkev v Ricmanjih.

Ob 40. obletnici smrti Dominika Pellegrinija daruje družina 20.000 lir za cerkev sv. Andreja v Trebčah, 10.000 lir za osnovno šolo P. Tomažič, 10.000 lir za Skupnost družina Opčine in 10.000 lir za sklad M. Čuk.

V spomin na Vladimira Uršiča daruje Olga Pangerc 10.000 lir za pevski zbor M. Pertot.

Namesto cvetja na grob Justine Gustin daruje Zora 10.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Matjaževega dedka Venceta Miliča daruje družina Žerjal (Trebče) 10.000 lir za sklad M. Čuk.

V počastitev spomina Slave Žerjal daruje Rosanda Godina 10.000 lir za KD I. Grbec.

V spomin na tragično preminule prijatelje Venceta, Rudija, Ivana in Radija daruje Valter Valič z družino 40.000 lir za sklad M. Čuk, 40.000 lir za SKD Tabor, 40.000 lir za Skupnost družina Opčine, 40.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah, 40.000 lir za cerkveni pevski zbor sv. Jerneja in 40.000 lir za tiskovni sklad Slovenske skupnosti.

V počastitev spomina preminulih vaščanov daruje F. P. 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

V počastitev spomina tragično preminulih vaščanov Rudija Vremca, Vincenca Miliča, Ivana Sosiča in Radija Dolcena daruje Olga in Zivko Lupinc 40.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na preminule Opence daruje Zvonko in Angelca Malalan 100.000 lir za SKD Tabor.

Namesto cvetja na grob ponesrečenih Opencev daruje Angel in Milka Vremec 25.000 lir za SKD Tabor in 25.000 lir za Finžgarjev dom Opčine ter Vladimir in Monika Vremec 50.000 lir za ŠD Polet.

V spomin na Ivana Sosiča daruje Anica in Poldo Vatovac 40.000 lir za moški pevski zbor Tabor.

Namesto cvetja na grob ponesrečenih Opencev daruje družina Benčina 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah in 25.000 lir za cerkev sv. Andreja na Opčinah.

Ob pretresljivi smrti Vincenca Miliča, Ivana Sosiča, Rudija Vremca in Franca Dolcena daruje Milka in Guido Sosič 20.000 lir za SKD Tabor in 20.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

V spomin na preminule vaščane daruje družina Biondo 20.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah in 20.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Radija, Vincenca, Ivana in Rudija daruje družina Sosič - Nusdorfer 50.000 lir za SKD Tabor, 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah in 50.000 lir za Finžgarjev dom.

V spomin na Ivana Sosiča daruje Marija in Milan Ukmar (Prosek) 100.000 lir, Pepka in Milan Milič (Salež) 100.000 lir in Angela Marušič (Salež) 20.000 lir za ŠD Polet.

V spomin na draga Ivana Sosiča daruje družina Lakovič 30.000 lir za SKD Tabor in 30.000 lir za ŠD Polet.

V spomin na štiri tragično preminule Opence daruje drogerija Ninko Škabar 40.000 lir za ŠD Polet.

V spomin na draga moža, očeta in nonota Venceta Miliča daruje žena Mila, hči Norka in sin Vinko 50.000 lir za Tržaški oktet, 50.000 lir za cerkveni pevski zbor Opčine, 50.000 lir za OPZ MPZ Vesela pomlad, 50.000 lir za MPZ Tabor, 50.000 lir za 2PZ Tabor,

50.000 lir za SKD Tabor in 50.000 lir za sklad M. Čuk.

V spomin na tragično preminule Opence daruje Mario in Angel Kralj z družinama 20.000 lir za Tržaški oktet, 20.000 lir za OPZ MPZ Vesela pomlad, 20.000 lir za cerkveni pevski zbor Opčine, 20.000 lir za Glasbeno matico in 20.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na Ivana Sosiča, Rudija Vremca, Vincenca Miliča in Radija ter Marija Dolcena daruje Marcello Malalan z družino 20.000 lir za ŠD Polet in 20.000 lir za sklad M. Čuk.

V spomin na tragično umrle vaščane Venceta, Radita, Ivana in Rudija daruje Francka in Guido Vremec 20.000 lir za cerkveni pevski zbor z Opčin in 10.000 lir za MPZ Vesela pomlad.

mali oglasi

Tel. 775-275

PRODAJAM kad 17 hl in sod 7 hl po ugodni ceni. Tel. 227-404.

V NAJEM dajemo poslovne prostore na Opčinah, Narodna ulica, nova zgradba. Informacije po telefonu na št. 751-684 ob urah kosila.

PRODAJAM avto fiat 127/C, letnik '78, v odličnem stanju. Tel. 727-837 ob urah kosila.

GARSONJERO takoj vseljivo v Seme-deli, 36 kv.m, popolnoma opremljeno, centralno ogrevanje, telefon, z lepim razgledom na morje in veliko teraso, prodam. Informacije po telefonu 003861/556433 v nedeljo od 9. do 12. ure.

KUPIM staro hišo v okolici Trsta, po možnosti z vrtom. Telefonirati po 20. uri na št. 911-335.

PRODAJAM malo rabljeni motokultivator goldoni, 14 konjskih sil, s prikolico in priključki. Tel. 229-407.

GROZDJE ZA VINO prodaja Riolino, Zgonik. Tel. 229-331.

PRODAJAM nezazidljivo parcelo v okolici Padrič (2.800 kv.m). Tel. na št. 226-355 po 20. uri.

ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE ali HIŠICO z vrtom iščem v Trstu ali bližnji okolici. Tel. Alpe-Adria 794-672.

RENAULT 5, odlično ohranjen, z raznimi dodatki, 3 leta star, prevoženih 45.000 km prodam. Interesenti naj se oglasijo po telefonu na št. 212-753 od 15.30 do 17.30 od ponedeljka do sobote.

PRODAJAM BMW 1602 v odličnem stanju. Tel. 212-980 ob uri kosila.

PRODAJAM petero notranjih vrat. Telefonirati na telefonsko številko 226333 od 14. ure dalje.

menjalnica

20. 9. 1985

Ameriški dolar	1.925.—
Kanadski dolar	1.395.—
Švicarski frank	813.—
Danska krona	181.—
Norveška krona	226.—
Švedska krona	224.—
Holandski florint	593.—
Francoski frank	217.—
Belgijski frank	31,50
Funt sterling	2.600.—
Irski sterling	2.080.—
Nemška marka	668.—
Avstrijski šiling	94,50
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.250.—
Grška dramma	12,50
Debeli dinar	5,20
Drobni dinar	5.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA FILIPČIČ 10 - 61-436

film - film - film

ureja kinoateljje

filmi na tv zaslonu

IL VENTO ED IL LEONE
The wind and the lion
Veter in lev — 1975

Režija: John Milius.

Igrajo: Sean Connery, Candice Bergen, Brian Keith in drugi.
RAI 1, v ponedeljek, 23. septembra, ob 20.30.

V začetku stoletja je ameriško javnost pretresel dogodek: maroški razbojnik Raizuli je ugrabil ameriškega državljanca Iana H. Pederakisa in zahteval odkupnino. Vendar ameriška oblast je hitro diplomatsko posegla in po komaj mesecu dni je uspelo državnemu tajniku Hayu rešiti ugrabljenca. Dogodek je postal v svojih glavnih obrisih motiv Miliusovega filma. Tudi letnice 1904 se je režiser držal, le da je časovno preselil zgodbo za nekaj mesecev, tako da sovpada z drugim predsedniškim mandatom Theodora Roosevelta. Zgodovinska manipulacija je Miliusu omogočila, da je lahko prikazal indirektni spopad med ameriškim predsednikom in maroškim razbojnikom. Brian Keith igra vlogo duhovitega ameriškega predsednika, medtem ko je v vlogi razbojnika Sean Connery, vsem poznani agent 007. Ob njiju je še lepa Candice Bergen v vlogi vdove Pederakis. Režiser se seveda ne more izogniti ljubezni med razbojnikom in lepotico ...

VIVERE PER VIVERE

Vivre pour vivre

Ziveti za živeti — 1967

Režija: Claude Lelouch.

Igrajo: Yves Montand, Candice Bergen, Annie Girardot in drugi.
Retequattro, v ponedeljek, 23. septembra, ob 20.30.

Po velikem uspehu filma »Un homme une femme« je Lelouch producirati in zrežiral na isto temo svoj ljubezenski kolosal, Vivre pour vivre. Če že slednji ni kopija prvega filma, vsaj obdrži in razvije vse njegove jezikovne in slogovne elemente. Za pričujoči film je Lelouch zbral takratni filmski zvezdi Yvesa Montanda in Girardotovo ter mlado in perspektivno igralko, Candice Bergen. Prva dva igrata vlogo zakoncev, Candice pa vzburljivo možev ljubimko. Njihove ljubezenske dogodivščine se odigrajo na vseh koncih sveta: v Afriki, Amsterdamu, Parizu, New Yorku. kar dokazuje Lelouchovo buržujsko nagnjenost po vsem kar je tuje, ekzotično, oddaljeno, le žal da okolja pozna in prikaže banalno s turističnimi stereotipi. V filmu se izmenično prepletata Robertovo zakonsko razmerje in izvenzakonski odnos z mlado ljubimko. V to strukturo vpadajo flash backi ostalih njegovih ljubezenskih avantur, prehodi iz črno-bele slike (Robertove reportaže) na barvno ter pretirana uporaba zooma.

L'ASSOLUZIONE

True confession

Resnična izpoved — 1981

Režija: Ulu Grosbard.

Igrata: Robert De Niro, Robert Duvall in drugi.
RAI 3, v sredo, 25. septembra, ob 20.30.

Cerkev je hierarhično organizirana kot država zato obstajajo politična ali verska trenja med raznimi tokovi. Da pa obstaja korupcija in podkupovanje tudi v cerkvenih krogih, je težko sprejemljivo in nesmiselno. V pričujočem filmu Grosbard načena ta problem in predvsem poudari razmerje med državno in cerkveno oblastjo v Ameriki. Zgodbo osredotoči na mladega duhovnika, ki si skuša utrditi pot v cerkvenih oblastniških krogih in se pri tem poslužuje tudi nepoštenih metod ter podpira mestnega gangsterja, dokler ne pride do strašnega uboja mlade ženske. Policijski inšpektor, ki je tudi duhovnikov brat, je prepričan, da je v zadevo vpleten predvsem mestni gangster in zato zahteva od brata pomoč. Vest pride kmalu tudi

do cerkvenih krogov, ki ne zaupajo več mlademu duhovniku in ga zato odstranijo in pošljejo v osamljeno župnijo. Po več letih se brata spet srečata in duhovnik se zahvali policaju, ker je razumel da bi z denarjem in oblastjo ne prišel do odrešenja. V glavni vlogi bratov igrata De Niro in Duvall.

BULLITT - Bullitt — 1968

Režija: Peter Yates.

Igrajo: Steve McQueen, Jacqueline Bisset, Robert Vaughn in drugi.
Italia 1, v sredo, 25. septembra, ob 20.30.

Bullitt je najboljšo delo Petra Yatesa, obrobnege angleškega režiserja, ki se je preselil v Ameriko, kjer je realiziral med drugim tudi pričujoči film. Njegova glavna značilnost je pravzaprav občutljivost do slike in dinamike akcijskega filma, ki jo spetno dokazuje tudi v tem delu. Frank Bullitt (onomatopeično ime, ki se navezuje na bullet, svinčenka) je policaj kriminalnega oddelka v San Franciscu. Dokaj nenavaden policaj, kajti oblači se in obnaša po hippijevsko, ima zelo lepo dekle, zahaja v nočne lokale, kjer izvajajo jazz glasbo itd. Ko pa je v akciji se obnaša kot vsi filmski policaji. Takrat pride do izraza Yatesov spektakel: zasledovanje, divja avtomobilska vožnja, akrobatski intervencijski posegi itd.

LA CLASSE OPERAIA
VA IN PARADISO

Delavski razred

gre v nebesa — 1971

Režija: Elio Petri.

Igrata: Gianmaria Volontè, Mariangela Melato in drugi.
TV Koper, v sredo, 25. septembra, ob 22.15.

Film in politika je načelo, katerega se Elio Petri drži v vseh svojih filmih npr. Indagine su un cittadino al di sopra di ogni sospetto (1970), La classe operaia va in paradiso, Todo Modo (1976). V pričujočem filmu uporabi žanrske elemente komedije in njeno strukturo, da obravnava obširno politično tematiko, in sicer socialne razmere in politično stanje delavskega razreda v Italiji šestdesetih let. Spoj med komedijo in politiko mu uspe prav v tem, da osmeši in poudari z grotesko vse kritične elemente, trenja in probleme delavskega razreda. V ospredju pridejo alienacije in krize delavca Luluja Massera, mehanški potek njegovega življenja, od otujevalnega dela v tovarni do prostega časa in razvedrila, ki poteka ob nogometu, televiziji in konzumističnih domačih strojih, Monotono življenje ga neizbežno privede do upora.

HAROLD E MAUDE

Harold in Maude — 1971

Režija: Hal Ashby.

Igrata: Ruth Gordon in Bud Cort.
TV Koper, v četrtek, 26. septembra, ob 20.30.

Nenavadna ljubezenska zgodba v režiji Ashbyja, med drugim avtorja filma o Woodyju Guthrieju. Režiser je povzel motiv za pričujoči film po romanu Colina Higginsa. Gre za zgodbo mladega bogatega Harolda, ki ga obsega poželenje po samomoru. Težnjo obdrži, dokler ne sreča in se zaljubi v mladostno, osemdesetletnico Maude. Res, da ljubezen ne pozna meja, vendar se Maude zaveda nesmiselnosti njenega odnosa in se pravočasno umakne, oziroma si vzame življenje.

IL GINOCCHIO DI CLAIRE

Le genou de Claire

Clairovo koleno — 1970

Režija: Eric Rohmer.

Igrajo: Jean - Claude Brialy, Aurora Cornu, Laurence de Monaghan in drugi.
RAI 3, v četrtek, 26. septembra, ob 22.05.

vlogi Garibaldijevega sina), Alma Prica, Vjenceslav Kapural, Boris Buzančič in drugi.

Jugoslovanska ekipa pripravlja specialne efekte, ki so v tem filmu zelo važni. Na polju ob reki Krki so posneli prizore s 1200 konjeniki, saj so v filmu številne scene bitk.

Scenarist in režiser tega velikega projekta italijanske televizije, pri katerem sodelujeta podjetji Videocine-matografica in Jadran - film, je Luigi Magni, a direktor filma in generalni organizator proizvodnje pa Stipe Gurdulić.

Po končanem snemanju pri Mokricah se bo kompletna ekipa selila v Rovinj (filmski Neapelj) in na Reko, nakar se bo po osmih tednih snemanja vrnila na domači teren v Italijo.

J.O.

radiotelevizija

italijanska televizija

Prvi kanal

10.00 Quell'incendio a Manhattan - film
11.35 Il trio Drac - risanka
11.55 Vremenska napoved
12.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
12.05 Il grande teatro del West
12.30 La foresta fluviale - Dokumentarec
13.30 Dnevnik
13.55 Dnevnik 1 - Tri minute...
14.00 Prizma - Posebna oddaja dnevnika 1
14.30 Športna sobota
17.00 Dnevnik 1 - Kratke vesti
17.05 Al cinema, ragazzi!
Oddajo vodi: Gianfranco Scancarello

18.05 Izžrebanje loterije
18.10 Verska rubrika
18.20 Italia mia - 11. del
Oddajo vodi: Jocelyn
19.35 Almanah in vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Sotto le stelle - variete
Oddajo vodi: Eleonora Brigliadori

21.45 Dnevnik
21.55 Oddaja o medicini
22.50 Crociera d'inverno - TV film
23.20 Napoved programov
23.35 Dnevnik 1 - Zadnje vesti

Drugi kanal

10.15 Carlo Goldoni: La casa nova
12.30 Dnevnik 2 - Start
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.25 Dnevnik 2 - Nasveti zdravnika
13.30 Dnevnik 2 - Bella Italia
14.00 Šola in vzgoja
14.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti

14.35 Izžrebanje loterije
14.40 Tandem - Oddajo vodi: Claudio Sorrentino in Roberta Manfredi
16.30 L'estate azzurra - TV film
17.30 Dnevnik 2 - Kratke vesti
17.35 Risanke
17.55 I figli dell'ispettore - TV film
18.30 Dnevnik 2 - Šport
18.40 Avditorij konservatorija »Pierluigi da Palestrina«:
Nagrajevanje Premio Italia 1985
19.45 Dnevnik 2
20.20 Dnevnik 2 - Šport
20.30 Una faccia piena di pugni - film
21.55 Dnevnik 2
22.05 Positano Top Parade '85 - Glasbena oddaja
23.35 Il brivido dell'imprevisto - TV film
00.05 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

14.45 Napoved programov
15.00 Šola in vzgoja
16.00 Rimini - Svetovno prvenstvo v kotalkanju
16.55 Miracolo a Milano - film
Režija: Vittorio de Sica
18.25 L'altro suono - 1. del
19.00 Dnevnik 3
19.35 La cinepresa e la memoria
19.45 Simfonični koncert - Dirigent: Zoltan Pesko
20.40 Le ali della colomba - 3. nadaljevanje
21.45 Dnevnik 3
22.20 Jazz Italia '85
23.10 Catania: Lahka atletika
Italija - Švica

jugoslovanska televizija

Ljubljana

7.45 Teletekst RTV Ljubljana
8.00 Poročila
8.05 Račka - 1. del
8.20 Nepomembno in pomembno - 8. nadaljevanje
8.35 Pedenžep
9.05 Miti in legende - nadaljevanka
9.20 Ch. Dickens: Oliver Twist - 2. nadaljevanka
9.55 Poletavček - 13. nadaljevanka
10.25 Otok Vis
10.55 Računalništvo II. - 3. del
11.20 Živi planet: Obroba kopnega - dokumentarec
12.15 Poročila
15.50 Teletekst RTV Ljubljana
16.05 Poročila
16.10 Jakec in fizičček - risanka
17.00 Rokomet:
Proleter - Naftagas
18.40 Večni Rim - 3. del
19.05 Risanke
19.24 TV in radio nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 TV dnevnik
19.50 Vreme
20.00 Šanson na naš način
21.05 Zrcalo tedna
21.25 Dolgi sen - film
23.05 Poročila
23.10 Teletekst RTV Ljubljana

Koper

14.15 TV novice
14.20 Detektiv v copatah - TV film
15.00 Film
16.40 Risanke
17.00 Odbojka - jug. prvenstvo
18.30 Velike nesreče:
Potopitev ladje Andrea Doria
18.55 TV novice
19.00 Detektiv v copatah - TV film
19.30 TVD Stičiče
19.50 Helzacomie
20.30 C. Gounod: Faust
22.00 TVD - Vse danes
22.10 Faust - 2. del
22.50 Raf - TV film
23.30 Zdravnik in pacient - med. rubrika

Zagreb

8.50 TV v šoli
15.45 7 TV dni
16.15 Poročila
16.20 TV koledar
16.30 Narodna glasba
17.00 Rokomet: Metaloplastika - Proleter Naftagas
18.30 Prisrčno vaši - Dokumentarec
19.30 TV dnevnik
20.00 Zgodba o Patriciji Neal - film
21.45 TV dnevnik
22.00 Za konec tedna

zasebne postaje

CANALE 5

8.00 Galactica - TV film
9.30 La calunnia - Film
11.10 Lou Grant - TV film
12.10 Peyton Place - TV film
13.10 Orazio - TV film
13.30 Malinconico autunno - film
15.30 Angeli senza paradiso - film
17.30 I confini dell'uomo - dokumentarec
18.00 Record - Športna oddaja
19.30 Love Boat - TV film
20.30 Il Buon Paese - kviz
23.00 Premiere
23.20 Khartoum - film

RETEQUATTRO

9.00 Destinì - TV film
9.40 Avenida Paulista - TV novela
10.15 Lazzarella - film
12.15 I Ropers - TV film
12.45 Ciao Ciao
13.30 Risanke
14.15 Destinì - TV film
15.00 Piume e paillettes - TV novela
15.45 Risate di gioia - film
17.30 Mi benedica padre - TV film
18.00 Ai confini della notte - TV film
18.30 I Ryan - TV film
19.30 Febbre d'amore - TV film
20.30 L'affare Blindfold - film
22.00 Il ribelle d'Irlanda - film
24.00 L'ora di Hitchcock - TV film
1.00 Agente speciale - TV film

ITALIA 1

9.30 Fantasilandia - TV film
10.30 Operazione ladro - TV film
11.30 Sanford and Son - TV film
12.00 Quincy - TV film
13.00 Wonder Woman - TV film
14.00 Šport: košarka
16.00 Bim Bum Bam
18.00 Musica è

radio

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20-8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček - Narodnozabavna glasba; 8.10-10.00 Poletni mozaik: Kulturni dogodki; 9.15 Iz arhiva mladinske dramatike: »Jadra na robu sveta«; vmes: Lahka glasba; 10.10 Koncert v Cankarjevem domu v Ljubljani: Hector Berlioz; Harold v Italiji; Bohuslav Martinů: Kondert za oboe in orkester; Leoš Janáček: Sinfonietta, op. 16; Violist Franl Avsenek, oboist Božo Rogelja; simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Anton Nanut; 11.35-13.00 Opoldanski zbornik: Beleška; 12.00 Na počitnice - vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Glasba po željah; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Za ta letni čas; 14.40 Včeraj, danes, jutri; 16.00 Ena bolha me grize; 16.20 Glasbeni listi; 17.10 Klasični album; 18.00 Dramska vetrovnica: Janez Povše: »Za plačilo ti prinašam slovo«; 18.40 Glasbena priloga.

RADIO KOPER

(Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 4.30 Nočni program Radia Koper; 6.00 Otvoritev - glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.45 Cestne informacije; 6.50 Objave; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Kruh in sol Radia Koper; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Michrochip - Pesem tedna; 17.15 Zamejska reportaža; 17.40 Glasbena starinarica.

RADIO KOPER

(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Koledarček; 6.35 Vreme na Jadranu; 7.00 Dobro jutro; 9.03 Ultra light; 9.15 Edig Galletti; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Pesem tedna 10.35 Vstop prost; 11.00 Gulp; 11.30 Na prvi strani - pregled tiska; 12.00 Glasba po željah; 14.45 Siamo tutti nel pallone; 15.45 Glasbeni Week-end; 16.33 Filmi in glasba; 16.55 Pismo iz...; 17.00 Glasba; 17.33 In due è meglio; 18.00 E-rano famosi; 18.33 Vse iz New Yorka.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00, 23.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 9.00 Week end - variete; 10.25 La grande mela - 7. del; 11.00 Glasbena oddaja z Mino; 11.44 Lanterna magica; 12.24 Zgodovinske osebnosti; Coco Chanel - 12. nadalj.; 13.20 Master; 14.20 L'usignolo di Lecce: Tito Schipa - 5. nadalj.; 15.00 Sotto il sole sopra la luna; 16.30 Doppio gioco - radijska priredba; 18.00 Objektivi Evrope; 18.30 Glasba; 19.15 Verska rubrika; 19.20 Freezer - radijska priredba; 20.05 Kantavtorji; 20.20 Il Pastore - variete; 21.03 Rubrika o medicini; 21.30 Giallo sera - radijska priredba; 22.00 Večer z Montserratom Caballajem; 22.27 Radijski oder; 23.05 Telefonski poziv.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 16.30, 17.30, 19.30, 22.30 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 8.00 Igrajte z nami; 8.05 Šola in vzgoja; 8.10 Radio 2 predstavlja; 8.45 Glasba; 9.32 Za odrasle, dva; 11.00 Long Playing Hit; 12.10 Deželni program; 12.45 Hit parade; 14.00 Deželni programi; 15.00 Radijska igra; 15.30 Evropski Parlament; 15.50 Hit Parade; 16.32 Izžrebanje loterije; 16.37 Oddaja o kmetijstvu; 17.02 Oltre la grande Muraglia Cinese - 12. nadalj.; 17.32 In diretta dalla Laguna - variete; 19.50 Glasbena oddaja; 21.00 Simfonični koncert - dirigent: Carl Melles.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 22.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije (Ljubljana, Koper, Maribor); 7.25 Dobro jutro, otroci; 7.35 Prometne informacije; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Pionirski tednik; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Sobotna matineja; 11.05 Svetovna reportaža; 11.30 Srečanje republik in pokrajin; 12.10 - 14.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13.00 - Iz naših krajev - Iz naših sporedov; 14.05 Kulturna panorama; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.10 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak in EP; 17.00 Studio ob 17.00 - Zunanje politični magazin; 18.00 Škatlica z godbo; 18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 19.25 Obvestila in zabavna glasba; 19.35 Za naše najmlajše; 19.45 Minute z ansamblom Jožeta Kampeča; 20.00-23.00 Slovencem po svetu - Domovina je ena - Mladi mostovi - Naši kraji in ljudje.

Pravilna uporaba avdiovizualnih sredstev pri izobraževalnem delu

11.00 Marija Nüssdorfer iz Ajdovščine v kapucinsko cerkev in na glavno pokopališče; 11.00 Giovanni Franco iz splošne bolnišnice v cerkev sv. Justa in na glavno pokopališče.

Pogovor z zastopniki zbora učiteljev iz Bratislave na goriškem tekmovanju Seghizzi

Kulturno udejstvovanje Madžarov na Čecoslovaškem v 850 društvih

MARKO WALTRITSCH

Pripadnik slovenske nacionalne manjšine, ki živi v italijanski republiki se pogovarja s pripadniki madžarske nacionalne manjšine, ki živijo znotraj meja čecoslovaške socialistične republike. Pogovor se razvija v nemškem jeziku. Vmes padajo stavki v slovenskem in slovaškem jeziku (Slovaki svojemu pravijo kar »slovenski«) in seveda lahko ugotovimo, da se lahko razumeš tudi z uporabo teh dveh jezikov. Tu pa tam padajo kake madžarske besede, ki so ti povsem neznane, pa še kaka italijanska beseda, ki jo razume eden izmed madžarskih sogovornikov. Ko se pogovarjaš se ti približa še predsednik goriške letoviščarske ustanove Francesco Moise, ki, ker je doma s Cresa, vpade v pogovor še s kako po hrvaško izrečeno frazo. Zdi se ti, da si kot nekak vojak Švejk, ki se mota v nekdani cesarsko-kraljevi vojski, kjer so bili ukazi komandanta nemški, vojaki pa so se med seboj pogovarjali kar po domače, t.j. češko, slovaško, slovensko, madžarsko, italijansko, poljsko, hrvaško, ukrajinsko, ali še v kakem drugem jeziku.

Goriško tekmovanje pevskih zborov Seghizzi ima tudi to prednost. Občasno pridejo v Gorico tudi zbori nacionalnih manjšin. Poslušali smo že zore Kataloncev in Baskov iz španske države, večkrat, tudi letos, smo poslušali slovenske zore iz italijanskega zamejstva, tu pa tam so k nam prišli tudi zbori še kake druge narodnostne manjšine. Enako je tudi s folklornim festivalom. Nam manjšincem je to zelo prav. Nekoč smo celo v naš kulturni krog povabili kak tak manjšinski zbor. Prav bi bilo, da bi naše kulturno-prosvetne organizacije kdaj kdaj povabile v svoja društva take in tudi druge skupine, ki pridejo v naše mesto na taka mednarodna tekmovalna srečanja.

Tokrat so bili v Gorici gostje na Seghizzijevem tekmovanju pevci in pevke osrednjega zbora madžarskih učiteljev na Čecoslovaškem. Sedež zbora je v Bratislavi na Slovaškem. Moja radovednost je bila prevelika, da bi izpustil priložnost pogovarjati se z njimi, pa čeprav sem se dobro zavedal, da bodo nastale težave zaradi jezika. Pa smo se z nemščino zelo dobro razumeli.

Pogovor je bil na goriškem gradu, pod platnenim šotorom, takrat ko se je nekaj sto pevcev vseh na goriškem festivalu sodelujočih zborov pogovarjalo, prepevalo in plesalo v prijateljskem in babilonskem vzdušju. Sogovorniki so bili: dr. Lajos - Ludovik Klimits, funkcionar ministrstva za kulturo Slovaške, šef odseka za madžarsko in ukrajinsko manjšino v tej republiki, Ivan Janda, dirigent zbora; in še Lajos Vass, sicer madžarski državljani, doma iz Budimpešte, skladatelj in priznan madžarski glasbeni ustvarjalec, ki živi v Bratislavi in tam umetniško pomaga tam delujočim madžarskim zborom.

Dr. Klimits je diplomiral iz gledališke in filmske umetnosti v Budimpešti. Je priznan pisatelj. Napisal je besedilo za dva filma. V kratkem izide tudi zbirka šestih njegovih gledaliških del.

Iz pogovora z njim ter z dvema glasbenima pedagogoma sem izvedel marsikaj za mene manjšinca izredno zanimivega. Odkril sem nov svet s katerim smo pri nas zelo malo seznanjeni. Znano nam je, da so bile narodnosti v nekdani avstro-ogrski monarhiji zelo pomešane, da je k.u.k. vlada pošiljala vojake in funkcionarje iz ene dežele v drugo. Ni pa nam znano, da je v državah, ki so nastale po prvi svetovni vojni, vsepovsod ostalo veliko manjšin.

Na Čecoslovaškem živi dandanes (podatki so vzeti po zadnjem ljudskem štetju leta 1980) približno 600 tisoč Madžarov, 41.000 Ukrajincev, 67.000 Poljakov in 61.000 Nemcev. Madžari in Ukrajinci živijo na Slovaškem, Poljaki in Nemci pa pretežno na Češkem. Prisotnost Madžarov in Ukrajincev je še posebej pomembna na Slovaškem, če vemo, da je tu vsega prebivalstva le nekaj nad 4 milijone ljudi.

V Čecoslovaški socialistični republiki dajejo velik poudarek kulturnemu in jezikovnemu razvoju tam živečih narodnostnih manjšin. Madžari na Slovaškem imajo svoja kulturna društva, svoje šole, svoje časopise, svojo založniško dejavnost. Vse to z zelo izdatno podporo državnih organov in tudi v precejšnjem sodelovanju z Madžarsko.

Povedal smo, da je Madžarov na Slovaškem približno 600.000. Živijo vzdolž vse meje z Madžarsko, od Bratislave pa tja do vzhodnih meja. Živijo v petnajstih okrajih. Kulturno se udeležujejo v nacionalni kulturni

zvezi. Vsaka zveza za madžarska društva se imenuje CSEMAKOK. To so kratice daljšega naslova zveze madžarskih kulturnih društev na Čecoslovaškem. V njej delajo številni profesionalni kulturni delavci. V tej zvezi je nad 850 gledaliških, folklornih, pevskih in drugih skupin. Na vsem Čecoslovaškem je 32.000 takih skupin v katerih sodeluje nad pol milijona amaterjev. Samo v madžarskih društvih imajo nad 20.000 aktivno sodelujočih članov. V madžarski kulturni zvezi imajo 83 članic, ki se ukvarjajo s področno dejavnostjo. Ta madžarska društva delujejo v 515 manjših ali večjih krajih.

Poleg amaterjev delujejo še nekatere madžarske profesionalne skupine. To sta dve poklicni gledališči, prvo v Komarnem, drugo v Košicah. Vsako od njih pripravi letno po štiri premiere. Madžari imajo tudi dve folklorni profesionalni skupini, ki imata naslov »Ifju Szivek« (po naš: Mlada srca) in »Szottess«. Ime ni prevedljivo, so mi povedali sogovorniki. Gre za na poseben način pleteno suknjo, ki ga imajo folkloristke.

Tam neke med amatersko in profesionalno dejavnostjo deluje osrednji zbor čecoslovaških učiteljev, ki je tokrat nastopil v Gorici. Pri nas je zbor nastopil v sestavi 37 članov. Ima pa jih nad 80. V njem pojejo pevci - učitelji iz vse Slovaške. Zbor domuje v Bratislavi. Zbor deluje že 22 let. V tem času je velikokrat nastopil v domačih krajih. Potem pa še na Madžarskem, v Avstriji, v Nemški demokratični republiki, na Poljskem, v Bolgariji, na Finskem, v Angliji in na Irskem. Tako na raznih festivalih kot na posameznih koncertnih turnejah.

Zbor madžarskih učiteljev na Čecoslovaškem torej. In smo že prišli. Seveda me je zanimalo kakšne so te šole, kje so, v kakšnem jeziku

je pouk. Iz pogovora je takoj prišla na dan precejšnja podobnost z našimi šolami, pa čeprav je pri njih pojav bolj razširjen kot pri nas. To je čisto razumljivo, saj je na čecoslovaškem Madžarov kar 600.000. Program učenja je enak za vse šole v državi, tako za češke, slovaške, madžarske ali tiste drugih narodnosti. Celoten pouk pa se odvija v domačem, manjšinskem jeziku. Madžari se med seboj v šolah učijo seveda v lastnem jeziku. Poleg tega pa imajo še pouk slovaškega jezika in literature. Tako kot pri nas italijanščina.

Imajo torej madžarske otroške vrte - male šole, lastne osnovne šole - osemletke. Teh je več kot 300. Imajo enajst višjih srednjih šol v katerih traja pouk štiri leta. Imajo petnajst višjih strokovnih šol. Tudi v teh je pouk štirileten. V nekaterih velikih industrijskih središčih, kar v sodelovanju s tovarnami, so v zadnjem času odprli višje specializirane strokovne - industrijske šole. Ravnateljstvo v teh je enotno, v njih pa so nekateri

razredi v katerih poteka pouk v slovaščini, v drugih pa v madžarščini. Teh šol je sedaj deset. Poleg tega pa imajo filozofsko fakulteto v madžarskem jeziku na univerzi v Bratislavi, ter višjo pedagoško šolo v Nitri. V vseh madžarskih šolah se uči približno 60.000 učencev.

Sole seveda zahtevajo tudi strokovno literaturo. In smo že pri založništvu. Madžari imajo na Čecoslovaškem celo vrsto časopisov in tudi založniških hiš. Pri njih izhaja 19 osrednjih listov z najrazličnejšo vsebino. Poleg teh imajo še osem glasil krajevnega značaja. Šest je napisanih izključno v madžarskem jeziku, dva pa objavljata tako madžarsko kot slovaško pisane članke. Tako kot naš »Novi Matajur«. Vsi ti listi imajo 470.000 izvodov naklade, kar pomeni, da ljudje radi segajo po časopisu v lastnem jeziku. Iz Madžarske republike pa uvažajo še nadaljnega pol milijona naklade drugih listov, predvsem strokovnih.

Na Slovaškem živi in ustvarja tudi

cela vrsta madžarskih pisateljev, pesnikov, dramatikov. Enega med njimi, dr. Lajosa - Ludovita Klimitsa, sem imel za sogovornika. Madžarski pisci na Slovaškem so zelo cenjeni v madžarskem literarnem svetu in njih dela, ki seveda izhajajo predvsem pri njih doma, so brana in izdana tudi v osrednji Madžarski. V Bratislavi deluje knjižna založba Madach, ki izda približno 50 naslovov vsako leto. Te knjige, tako z literarno kot z družboslovno vsebino in tudi šolske knjige izhajajo v 350.000 izvodih letno. Isto naslovi se tiskajo v sozaložbi z nekaterimi založbami v Budimpešti v kar 300.000 izvodih letno. Poleg tega pa Madžari na Čecoslovaškem še uvažajo iz Madžarske približno 120 knjižnih naslovov letno v skupnem številu 350.000 izvodov.

Odnos med Madžari in Slovaki so torej dobri, prav tako so dobri tudi odnosi z madžarsko kulturo na Madžarskem. Jezikovna in narodnostna manjšina se torej na Slovaškem ugodno razvija in živi normalno življenje, enakopravno z drugimi državljani Čecoslovaške republike. Majhen dokaz je tudi v tem, da k manjšincem na Slovaško prihajajo v goste tudi kulturni delavci iz Madžarske. Eden med njimi je prav že prej omenjeni dirigent in komponist Lajos Vass.

Pogovor z Vassom, Klimistom in Jando mi je pravzaprav odkril nov svet o katerem sem bil malo ali skoro nič seznanjen, prav tako kot, tako sem prepričan, večina bralcev našega Primorskega dnevnika. Zaradi tega sem bil zelo zadovoljen, da sem lahko izkoristil prisotnost tega zbora na goriškem tekmovanju, da sem odkril nekaj novega o narodnostnih manjšinah v Evropi. Ne morem mimo zahvale predsedniku društva Seghizzi Giovanniju Vezilu, ki mi je takoj prišel na pomoč, ko sem mu izrazil željo da bi se, manjšinec rad pogovoril z drugimi manjšinci.

Pokopali so ga v Ljubljani konec avgusta

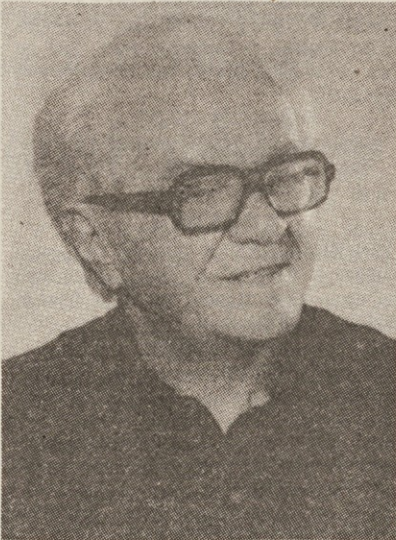
Dr. Ivo Juvančič - ena osrednjih osebnosti primorskega življenja našega stoletja

BRANKO MARUŠIČ

22. avgusta je v Ljubljani v šestinsosedeset letu, rojen v Bovcu 5. decembra 1899, umrl dr. Ivo Juvančič, par dni zatem, 27. avgusta, smo njegovo žaro zagrebli na ljubljanskih Žalah. V našo kroniko bomo ponovno vpisali smrt izjemnega človeka, učitelja in raziskovalca, pa tudi tvorca nekaterih dejanj v zgodovini primorskih Slovencev našega stoletja.

Življenjska pot mu je bila izbrana po vzorcu, ki je še pred desetletji usmerjal nadarjene mladeniče slovenskega podeželja. Toda Juvančič je izstopal tudi iz teh vrst, zato je mogel svoje teološke studije dokončati na eni najboljših evropskih fakultet, v tirolskem Innsbrucku. Potem — od leta 1927 dalje — so se začela njegova goriška leta predvsem pedagoške službe na malem in velikem semenišču. Bil je čas, ko je Juvančič, prepojen s široko izobrazbo in navdahnjen z idejami mladokatoliškega evropskega gibanja, globoko razvnel misljenje mladih primorskih dijakov. Takrat si je kot vzgojitelj postavjal predvsem dva cilja: uprati se raznarodovanju in dajati verskemu prepričanju sodobnejšo naravnost. Užival je velik ugled, ki je prešel meje semenišča in je segel tudi v slovenske vasi. Ugled pa je bil posledica delovanja, saj je mogla le cerkev legalno ali polilegalno opravljati odgovorne naloge hranitelja in buditelja slovenske narodne zavednosti.

Potem so sledili viharnejši in usodnejši dogodki. Dr. Juvančič se narodnoosvobodilnemu boju ni povsem priključil, odločil se je za pasiven odpor in odklanjal vsako obliko belogardizma in domobranstva. S svojo študijo o Kristusu in galilejskem osvobodilnem gibanju, ki se je med vojno kot tipkopis ilegalno širila, je na biblijskem primeru razložil domače razmere. Juvančičevo zadržanje ni ostalo prikrito cerkveni in politični oblasti. V vojni čas sega njegov spor s cerkvenimi predstojniki, dokončno podoba pa je dobil po osvoboditvi, ko je bil zaradi javnega nastopanja in pridne nove Jugoslavije odstranjen z mesta profesorja na goriškem bogoslovnem semenišču. Konec leta 1946 je odšel iz Gorice, živel je poslej v Ljubljani ter se posvečal raziskovalnemu delu in publicistiki predvsem na področju novejših zgodovine. Leta 1972 je bil upokojen kot znanstveni sodelavec In-

stituta za narodnostna vprašanja.

Dr. Juvančič je pravzaprav prvi zgodovinar narodnoosvobodilnega boja na Primorskem. Arhivsko gradivo, ki ga je v Ljubljani pregledoval mu je dajalo veliko novih spoznanj, da je mogel prvi sintetični prikaz razmer na Primorskem objaviti v zborniku »Slovensko Primorje in Istrsko« (Beograd 1953). Sledila je vrsta krajših in daljših člankov. Kasneje je svoje zanimanje razširil na starejša zgodovinska obdobja in splošno kulturno problematiko. Ustvarjal je svojevrstne eseje prežete s številnimi osebnimi reminiscencami, publicisti iz zgodovine in konstatacijami, ki so bile izvirne in svojstvene za pisca. Veliko je tega gradiva in v njem so glavni nastopajoči primorski ljudje in njih zemlja na prepihu med vzhodnimi in zahodnimi vetrovi. Če je kot raziskovalec začel svojo pot na polju novejših preteklosti, se je kasneje čedalje bolj pomikal v starejša obdobja, preko prve svetovne vojne je prehajal v čas narodne prebujne in od tod v srednji vek in prazgodovino. Pred mesec je izšla njegova zadnja razprava o znanem križarskem pohodu na Kobaridce v letu 1331. Zanimal ga je svet rodne okolja, zanimal so ga kraji, ki so temu okolju sorodni. Iskal je povezovalne sile, ker so mu bile te pomembnejše od onih, ki ljudi in njih kraje izdvajajo iz človeške družbe. Iz njegovega znanstvenega dela pa velja vendar poudariti nekaj tipičnih sklopov. Prvi je gotovo obravnava narodnoosvobodilnega bo-

ja, poleg številnih razprav obsega tudi ocene. Na ta sklop se vežejo njegove razprave o zgodovini cerkve na Goriškem in Tržaškem predvsem v času med obema vojnama; razprave prinašajo tudi piščeve osebne spomine (tu posebej omenimo članek o goriški sredini med leti 1940-1943, ki je izhajal leta 1970 v Primorskem dnevniku). Tretjo skupino zastopajo Juvančičevi tipični eseji, ki so pričeli nastajati nekako od šestdesetih let dalje in sploh prevladovali v njegovem publicističnem delovanju zadnjega obdobja življenja. V četrto skupino bomo uvrstili mnoge Juvančičeve ocene objavljenih del; te ocene zaradi svoje obsega in načina obravnave presegajo uveljavljene norme in so že polnokrovne razprave.

Tak bežen pogled na dve različni obdobji Juvančičeva življenja in dela je seveda nepopoln. Tudi bibliografija, ki je izšla za njegovo osemdesetletnico, sporoča le del tistega kar pokojnika označuje v vseh njegovih življenjskih razsežnostih, ker pač v bibliografiji ni mogoče prelistati podatkov o predavanjih, intervencijah in če hočemo o zasebnih pogovorih, ki so prenekaterekrat zrasli v prave nena-

pisane razprave. Tudi to je bil dr. Juvančič, pravzaprav je znanen del njegovega ustvarjanja osredotočen na ustna posredovanja napotkov in znanja.

Nobenega dvoma ni, da je dr. Ivo Juvančič ena osrednjih osebnosti primorskega javnega življenja našega stoletja. Krepro je posegal v dogajanje časa prav vseh prelomnih trenutkih, zdaj kot tvorec dogajanj, zdaj kot njih zapisovalec in ocenjevalec. Generacije slovenske mladine iz let med vojnoma mu dolgujejo vcepljeni občutek narodne zavednosti in sodobnejše poglede na versko življenje. Podobno velja tudi za tisti krog ljudi, ki se je z njim srečeval v povojnih letih, ko je izkušeni Juvančič vnašal tudi v raziskovalno delo novosti, ki niso hodile vselej vstric s pozitivnim, ki je hotel prevladovati v znanosti.

Dr. Juvančiča ni več med nami. Toda če sedaj zapišemo, da se ga bomo vedno spominjali naj to ne izzveni kot tolikokrat povedano reklo marveč kot prava resnica. Bovčan Ivan Lovrinov je preveč vpet v naš čas in našo vznemirljivo polpreteklost, da bi nam pozabili in ga ne ohranili v spominu tudi generacijam, ki nam sledijo.

V Sovodnjah srečanje 50-letnikov

Srečanje z Abrahamom so sovođenjski petdesetletniki praznovali skupaj. Skupina osemindvajsetih oseb se je prejšnjo soboto zbrala pred županstvom, kjer so položili venec v spomin padlih v NOB. Po verskem obredu in zakuski v gostilni v Rubijah, so obiskali živalski vrt v Lignanu. Zve-

čer pa so na večerji pri Mari obujali spomine na mlada leta ter ob vselem vzdušju preživeli nekaj prijetnih ur. Za to priložnost so se zbrali tudi jubilariti, ki živijo izven sovođenjske občine. Med njimi sta bila petdesetletnika, ki trenutno živita v Zagrebu in Genovi.

Kljub katastrofalnemu potresu v Mehiki

»Mundial« ni v nevarnosti

CIUDAD MEXICO — V teh urah po katastrofalnem potresu, ki je prizadel Mehiko, je vsa skrb namenjena prizadetemu prebivalstvu in pomoč se je že pričela stekati od vseh. Kljub temu v športnih krogih niso mogli mimo vprašanja svetovnega nogometnega prvenstva, ki je po programu prihodnje leto, saj gre za manifestacijo, ki je ni mogoče prirediti od danes do jutri in terja večletne priprave, ogromno sredstev in napa, veže pa tudi ogromno interesov, seveda ne samo športnih. Zato so se nemudoma tudi pozanimali, kako je z objekti in drugimi strukturami, ki bi morale gostiti »mundial«.

Po prvih vesteh kaže, da so vsi stadioni prenesli strahovite sunke. Sam predsednik mednarodne nogometne zveze Joao Havelange je potrdil, da prvenstva ne bodo niti odložili niti prenesli v kako drugo državo. Brž ko bo mogoče, je še pove-

dal Havelange, bo odpotoval v Mehiko, kjer se bo srečal s predstavniki tamkajšnjega organizacijskega odbora. Preveriti morajo namreč, kaj treba v tem trenutku narediti. Vsekakor, je še pristavil Havelange, je prva skrb mehiško ljudstvo in zatem šele svetovni pokal.

Kot je še povedal Havelange, bi lahko do težav prišlo zaradi drugih infrastruktur, kot so hoteli, vendar je izrazil prepričanje, da se da do maja vse rešiti. O tem bo vsekakor v ponedeljek razpravljala mednarodna nogometna zveza v Zürichu, kamor bo dopotoval tudi predsednik mehiškega organizacijskega odbora.

Alboreto in Johansson ostaneta pri Ferrariju

MARANELLO — Pri Ferrariju so včeraj uradno potrdili, da bosta tudi v prihodnji sezoni na njihovih vozilih tekmovala Michele Alboreto in Stefan Johansson.

Na Mladinskih igrah treh dežel

Okrog tristo tekmovalcev v Postojni

POSTOJNA — Včeraj je v Postojni potoval prvi dan Mladinskih iger treh dežel, na katerih sodeluje okrog 300 tekmovalcev iz Furlanije - Julijske krajine, Slovenije in Koroške, ki merijo moči v sedmih različnih športnih panogah.

Včeraj so po slavnostni otvoritvi letošnjih (dvanaestih) iger v celoti izpeljali atletsko tekmovalje, na katerem je Slovenije prepričljivo zmagala v ekipni razvrstitvi, drugo mesto pa so zasedli mladi atleti iz naše dežele, v vrstah katere sta nastopili tudi borovki Tanja Kalc in Sara Kermec. Na sporedu so bila tudi košarkarska, rokometna, namiznoteniška in teniška srečanja.

Danes bodo v Postojni odigrali preostale tekme v že navedenih panogah. Ob koncu tekmovalj bo organizator poskrbel za slavnostno sklepno prireditev v Postojnski jami, na

kateri bodo razglasili rezultate in nagradili tekmovalce.

REZULTATI:

ATLETIKA

MOŠKI: 100 m: 1. Pasut (F-JK); 2. Strizolo (F-JK); 3. Pleško (S). 400 m: 1. Copetti (F-JK); 2. Strniša (S); 3. Cvahte (S). 1.500 m: 1. Holzer (K); 2. Ožegović (S); 3. Holdinar (S). 100 m ovire: 1. Toso (F-JK); 2. Kocuvan (S); 3. Svet (S). Štafeta 4x100 m: 1. F-JK; 2. S; 3. K. Višina: 1. Kaljan (K); 2. Bonamici (F-JK); 3. Mikulan (S). Daljina: 1. Sivini (F-JK); 2. Passera (F-JK); 3. Kocuvan (S). Krogla: 1. Vplaznik (S); 2. Matuschek (K); 3. Tošovič (S).

ŽENSKE: 100 m: 1. Smerdu (S); 2. Perc (S); 3. Dodi (F-JK). 200 m: 1. Dominc (S); 2. Grossuti (F-JK); 3. Comuzzi (F-JK). 800 m: 1. Kvas (S); 2. Fireder (S); 3. Schnabl (K). 80 m ovire: 1. Bukovec (S); 2. An-

dretti (F-JK); 3. Čalasan (S); 4. Kalc (F-JK). Štafeta 4x100 m: 1. S; 2. F-JK; 3. K. Višina: 1. Čalasan (S); 2. Kos (S); 3. Pozzo (F-JK). Daljina: 1. Andretti (F-JK); 2. Korošak (S); 3. Todoravič (S); 4. Kermec (F-JK). Krogla: 1. Paulin (F-JK); 2. Macuglia (F-JK); 3. Leskavec (S).

LESTVICA: 1. Slovenija 138; 2. F-JK 110; 3. Koroška 58.

Košarka: Slovenija - Koroška 95:32. Rokomet: Koroška - F-JK 13:13. Namizni tenis - moški: F-JK - Koroška 5:3. Ženske: Koroška - Slovenija 0:5. Tenis - moški posamežno: Slovenija - Koroška 2:1; mešane dvojice: Koroška - Slovenija 2:0; ženske posamežno: Koroška - F-JK 2:0.

Ostala srečanja v košarki, rokometu, namiznemu tenisu in tenisu bodo danes. Prav tako bosta danes tudi tekmovalji v sabljanju in streljanju.

JADRANJE NA DESKI

Poljšak (Sirena) vodi v Portorožu

PORTOROŽ — V Portoroškem zalivu se je včeraj pričelo odprto mednarodno prvenstvo Jugoslavije v jadrnanju na deski za odprti razred, na katerem tekmuje 85 jadralk in jadrancev iz Češkoslovaške, Italije in Jugoslavije. Zaradi slabega vetra so izvedli le eno regato.

V lahkem razredu je presenetljivo, vendar povsem zaslužno zmagal jadrlec Sirena David Poljšak pred Pirančanom Sašom Stepanovom. V težkem razredu je zmagal Dušan Puh, med ženskami pa je bila najuspešnejša Helena Burger, oba iz koprškega kluba BUM. Druge regate zaradi brezvetrja niso mogli izvesti in so se po več kot triurnem čakanju jadranci vrnili na obalo.

Danes bosta na programu 3. in 4. regata, prvenstvo pa bodo zaključili jutri. (J. Kreft)

Odbojka: danes in jutri v Milanu in Brescii

Sklepni boji mladinskega SP

VOLLEY85

V Milanu in Brescii bodo še preostali sklepni nastopi letošnjega 3. mladinskega svetovnega prvenstva. V vseh italijanskih mestih je bila doslej organizacija bolj kot zadovoljiva in upati je, da se bo vse izteklo v najboljšem redu. Povsod je bila prisotnost gledalcev zadovoljiva. Največ jih je bilo v Reggio Calabrii, najmanj pa v Bologni, čeprav je igrala italijanska mladinska reprezentanca. Boljši odziv gledalcev je pričakovati za sklepne nastope v Palaidu v Milanu. Tu bodo finalne tekme za končni vrstni red pri mladincih od 1. do 4. mesta ter pri mlad-

kah za vrstni red od 1. do 8. mesta. Praktično se bo igralo neprekinjeno od jutra do večera tako v Milanu kot tudi Brescii, saj bo na sporedu vsak dan po šest tekem.

Danes bosta v Milanu zaposleni obe italijanski reprezentanci. Mladinke bodo igrale proti Južni Koreji v finalu od 5. do 8. mesta, mladinci pa ob 20.00 proti Kubi v finalu od 1. do 4. mesta. (G. Furlanič)

Disciplinski ukrepi

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je zavrnila priziv Fiorentine in potrdila izključitev Gallija za dve koli. Prav tako bosta za dve koli počivala Inccociati (Ascoli) in Nicolini (Vicenza), tri pa Cialesi (Piacenza).

kratke vesti - kratke vesti

Drevi Holmes - Spinks

NEW YORK — Američan Michael Spinks bo drevi poskušal doseči to, kar je v zadnjih 64 letih zaman poskušalo šest svetovnih boksarskih prvakov v srednjetežki kategoriji: premagati prvaka v višji, v težki kategoriji. Glede na to, da ga čaka Larry Holmes, pa ni pričakovati, da bo v tem uspel. A tudi Holmes ima pred sabo prestižen cilj: izenačitev rekorda Rockyja Marciana, ki je kot prvak zbral 49 zaporednih zmag.

Colombo in Panatta v finalu

TURIN — V finalu italijanskega teniškega prvenstva se bosta med moškimi pomerila Colombo in Claudio Panatta. Prvi je s 6:2, 6:0 premagal De Minicisa, drugi pa s 6:1, 6:4 Fioronija. Izida ženskega polfinala: Romano - La Fratta 6:3, 7:5; Garrone - Bonsignori 3:6, 7:5, 6:1.

Fantoni v finalu

VIDEM — Na mednarodnem košarkarskem turnirju v Vidmu je domači Fantoni s 105:86 premagal Bancomoro in se bo tako v finalu za 1. mesto pomeril s Arexonsom, ki je v prvi tekmi s 96:92 premagal ameriški Chesterfield.

Uspeh Cibone v Bologni

BOLOGNA — V prvi tekmi mednarodnega košarkarskega turnirja v Bologni je zagrebški Cibona s 95:92 (55:47) premagala ameriško selekcijo Garden. V vrstah Cibone sta bila najučinkovitejša Dražen Petrovič (34) in Čutura (25), pri Američanih pa Hardy (23) in Kennedy (18).

Rally Sanremo

SANREMO — Avtomobilski rally Sanremo se bo pričel 30. t.m. in se zaključil 4. oktobra po 703 kilometrih

Nastop Senne in Piqueta v Kyalamiju Ostri protesti v Braziliji

RIO DE JANEIRO — Številna brazilska gibanja, ki se bojujejo proti rasizmu so začela z ostro kampanjo proti nastopu svojih pilotov Senne in Piqueta na avtomobilski dirki formule ena v Južni Afriki. Kot znano, je prejšnji mesec brazilski predsednik José Sarbey podpisal dekret, ki prepoveduje kakršenkoli kulturni, umetniški ali športni stik z Južno Afriko. Oba pilota sta sedaj v velikem precepu. S svoje strani zatrjujejo, da tekmujejo za angleški hiši in se zato ne moreta odreci nastopu, če bo dirka izvedena, z druge strani pa jima brazilske oblasti grozijo z odvzemom dovoljenja, če bosta kršila sprejete določbe.

Pri Williamsu so medtem potrdili,

da bodo šli v Južno Afriko. Pravijo sicer, da ostro obsojajo južnoafriški režim, vendar jih večje pogodba, katero nameravajo spoštovati. Rešila pa se je zadeva z Rosbergom. Finska vlada je namreč grozila z ukinitvijo finančne podpore domači avtomobilski zvezi, če bo Rosberg nastopil v Kyalamiju. Finska zveza se je obvezala, da bo prihodnje leto vnesla popravke v svoj statut, tako da ne bo imela več nikakršnih športnih stikov z Južno Afriko.

Pokal UEFA

OPORTO — V prvem srečanju dvintridesetne finala nogometnega pokala UEFA je Boavista Porto (Port.) s 4:3 premagal Bruges (Bel.).

domači šport

Danes

ODBOJKA

POKAL PRIJATELJSTVA

16.00 v Gorici, Sovodnjah, Nabrežini in Dolini: nastopajo tudi Val in Bor (moški), Meblo in Friulexport (ženske).

JADRANJE

OSNOVNOŠOLSKA OLIMPIADA

(»OPTIMIST«)

8.00 pri TPK Sirena

KOŠARKA

TURNIR »MESTA TRST« (kadeti)

19.00 v Trstu na »1. maju«: Jadran Farco - Don Bosco; 18.00 v Trstu: Stefanel - Kontovel

NOGOMET

PRVENSTVO »UNDER 18«

16.00 pri Sv. Ivanu: Edile Adriatica - Zarja

CICIBANI

15.00 v Turjaku: Turriaco - Mladost

NAJMLAJŠI

16.00 v Škocjanu: San Canzian - Mladost

Jutri

ODBOJKA

POKAL PRIJATELJSTVA

9.00 v Gorici in Dolini: nastopajo tudi Val in Bor (moški), Meblo in Friulexport (ženske)

KOLESARSTVO

OB 90-LETNICI PRVEGA DRUŠTVA NA GORIŠKEM

10.00 v Sovodnjah: kolesarska prireditve

PLANINSKO-ORIENTACIJSKI POHOD

9.00 v Zgoniku

NOGOMET

»TURNIR BARBIERI«

15.30 v Zdravščini: nastopata tudi Mladost in Juventina

2. AMATERSKA LIGA

16.00 v žavljah: Campi Elisi - Vesna; 16.00 pri Sv. Sergiju: San Sergio - Zarja

NARAŠČAJNIKI

9.00 igrišče Campanelle: Campanelle - Breg; 10.30 v Repnu: Kras - S. Andrea

NAJMLAJŠI

10.30 v Dolini: Breg - Domio; 12.00 igrišče Campanelle: Campi Elisi - Primorje

ZAČETNIKI

11.15 v Dolini: Domio - Breg; 10.30 na Proseku: Primorje - Fani Olimpia. 9.30 v Romansu: Pro Romans - Juventina.

Jutri začetek nogometnega prvenstva 2. AL: možnosti Vesne in Zarje

V nedeljo bo na nogometnih igriščih naše dežele precej živo. Začela se bodo namreč amaterska nogometna prvenstva promocijske, 1. in 2. AL. Start 3. AL pa bo prihodnjega nedeljo, 29. t.m. Naše navijače seveda najbolj zanima prvenstvo 2. AL skupina »F«, kjer kot lani bosta igrali dve naši enajsterici, to je Vesna in Zarja. Poglejmo, kdo sta njihova nasprotnika in kaj se je pravzaprav spremenilo v posameznih ekipah.

ARRIGOSPORT — To je enajsterica Vermegliana, ki je lansko sezono izpadla iz 1. AL in zaradi tega bo prav gotovo med kandidati za prestop v višjo ligo, saj je furlanske enajsterice težko presenetiti predvsem na domačih tleh.

Begliano — Enajsterico dobro poznamo, ker je že lansko sezono igrala v tej skupini in se praktično vse prvenstvo borila za obstanek v ligi. Večjih sprememb v ekipi letos ne bo, kar pomeni, da cilj tega moštva bo ponovno obstanek v ligi.

Campi Elisi — Trener je ostal Ruan, ki je v glavnem potrdil vse lanske nogometne. Ekipo bodo verjetno zastopili Petri, Belic, Jurinčic, Valentino in Rauber, nova pa sta Gregori (Stock) in Suerzi (S. Anna).

DOMIO — Največji problem te ekipe bo letos igrišče, ker teren pri

Domju so uničili, bo ekipa, katero bo tudi letos vodil Vatta, morala igrati v Dolini. Novosti predstavljajo vratar Altin (Supercaffè), Boscarol in Cattonar (Zaule). Odšla pa sta Ridolfo in Martin (Zaule).

FORTITUDO — Je v glavnem ohranil lansko sestavo, novost predstavlja le Apostoli (Muggesana), ker pomeni, da bo miljska enajsterica med tistimi, ki se bo potegovala za prestop v višjo ligo, to je do cilja, ki si ga je zastavila že lansko sezono. Vendar ekipa je lani povsem odpovedala.

ISONZO — To ni enajsterica iz Turjaka, ki je že lani igrala v tej skupini, temveč ekipa iz Sv. Petra ob Soči, ki je lani igrala v skupini »E« in z 28 zbranimi točkami zasedla osmo mesto na končni lestvici. Tudi letos se bo ekipa potegovala za »mirno« prvenstvo, kar pomeni, da je njen cilj sredina lestvice.

FOGLIANO — Si je lansko sezono zagotovil prestop v višjo ligo, ko je zmagal v prvenstvu 3. AL (skupina »L«), kjer so igrale štiri naše ekipe: Primorec, Primorje, Mladost in Kras. Pravijo, da se je letos moštvo zelo ojačilo, kar pomeni, da bo nedvomno trd oreh za vsako ekipo.

LIBERTAS — Potrjeni trener Ispiro bo praktično imel na razpolago lansko postavo. Ekipo je zapustil le Molino, prišel pa je Gatta (Aurisi-

na) in ponovno bo igral izkušeni Bernabei.

MUGGESANA — Je lansko sezono izpadla iz 1. AL, letos pa računata na takojšnji povratek. Potrjeni trener Ives je v prvi vrsti poskrbel za pomladitev moštva, ki pa razpolaga tudi z nekaterimi izkušenimi nogometaši in prav zaradi tega so v taboru Muggesane optimisti.

OPICINA — Tudi letos bo opensko enajsterico vodil Macor, ki je v glavnem potrdil lansko postavo moštva, kar pomeni, da tudi Opicina meri na visoko uvrstitev.

S. LUIGI — Ekipa, katero vodi V. Palotta, je novinec v ligi, saj si je prestop zagotovila ob koncu lanske sezone. Zato je moštvo prava neznanika, v kolikor v ekipi ni prišlo do bistvenih novosti.

S. SERGIO — Tudi v tej ekipi je prišlo do pomladitve moštva. Starejši nogometaši P. in M. Gallinoti, Basez in Manzin so prestopili h komaj ustanovljeni ekipi Domus Arredamenti, ki bo igrala v 3. AL. Nadomestili jih bodo Podgorni (Triestina), Campanacci (Roianese), Berliz in Dussi (S. Luigi). Trener ekipe bo kot lani Caricati.

STOCK — Prav gotovo bo tudi letos med tistimi ekipami, ki se bodo potegovala za napredovanje. Trener Giraldi bo praktično imel na razpolago enako moštvo kot lani, v

katero bo vključenih nekaj mladih obetajočih nogometašev, ki so se izkazali v mladinskih prvenstvih. Edina nova sta Mersich (Triestina) in Nordio (Zaule).

VIVAI BUSA' — To je praktično ekipa, ki je lansko leto igrala pod imenom Radio Sound, ki se je še kar dobro izkazala. Ekipo, ki jo bo vodil Orto, pa bodo letos ojačili še Bianco (Zaule), Lenardon (Ponziana) in Mendella (S. Giovanni), kar potrjuje, da se moštvo poteguje za napredovanje.

Sicer pa naj takoj dodamo, da pri vseh ekipah lahko pride tudi do bistvenih sprememb, v kolikor je amaterska nogometna borza odprta vse do 31. oktobra in zato tisti nogometaši, ki ne bodo stopili na igrišče do tega datuma, lahko še zamenjajo klub. Seveda naše navijače posebno zanima, kakšne so letošnje novosti pri Vesni, oziroma Zarji. Prav zaradi tega smo se obrnili na predsednika obeh klubov, ju zaprosili o zadnjih novostih, ter ju vprašali, s kakšnim ciljem startata v letošnji sezoni.

KLAVDIJ SEDMAK (Vesna): »V prvi vrsti naj takoj povem, da poleg Floridana (Roianese), bosta letos igrala z nami še Tucci in Pisani, ki sta bila lani le na posojilo. Vrtarja Savarina pa bo nadomestil Negrini (Aurisina). Z nami verjetno

pa ne bo več igral Di Benedetto. V dvomu zaradi poškodbe je tudi Kostnapfel. Torej bistvenih novosti v ekipi ni. Startamo s ciljem, da se dobro izkažemo in čeprav vsi govorijo, da smo veliki favoriti za končno zmago, obstanek v ligi je naš bistveni cilj. Med favoriti so nedvomno Fortitudo, Vivai Busa in Stock. V prvi tekmi gostujemo pri Campi Elisi in upamo, da bomo dobro začeli, to se pravi, da računam, da nepremagani zapustimo žaveljsko igrišče.«

ALDO FRANCO (Zarja): »Letos startamo s povsem drugačnim ciljem kot prejšnje leto, ko smo računali na napredovanje. Torej letos nimamo velikih ambicij. S tem pa nočem reči, da bomo v tem prvenstvu igrali podrejeno vlogo, nasprotno čimprej si hočemo zagotoviti obstanek v ligi, tako da ne bomo »streljali« do poslednjih kol kot lansko sezono. Upam seveda, da bomo imeli tudi več športne sreče in da ekipa bo povsem zadovoljila svoje zveste navijače. Bistvenih novosti v ekipi letos ni. Gabrielli se je vrnil h Gaji, Udovcic je šel k Giarizzolam, k nam pa sta prišla P. Terčon (Kras) in Stefano Sossi, to je brat Maurizia, ki že nekaj let igra z nami. Prvenstvo začnemo v gosteh. Igrali bomo proti S. Sergiu in ker je to solidno moštvo, bi nam točka še kar dobro zalegla.«

Bruno Rupel

Danes in jutri v Gorici in Trstu v okviru proslav ob 40-letnici osvoboditve

Tudi Meblo med favoriti na »Pokalu prijateljstva«

Danes in jutri bo v Trstu in Gorici na sporedu sklepni del odbojkarškega pokala Prijateljstva v moški in ženski konkurenci. To mednarodno tekmovanje združuje po dve ekipe iz zamejstva, Slovenije in hrvaške Istre, ki si pravico do nastopa v finalu priborijo na kvalifikacijskih srečanjih na svojih območjih.

Letošnji pokal prijateljstva bo na vrsti devetnajstič. Formula tekmovanja pa se je v teku let spreminjala. Od začetka je bil pokal domena samo ženskih ekip, nastopale pa so le ekipe iz zamejstva in Istre. Tekmovanje so nato razširili do take izvedbe, kot je ustaljena že nekaj let. Organizatorji sklepnega dela turnirja se izmenjujejo. Letos je, kot znano, vrsta na tržaških športnih delavcih. Prireditelj, ZSSDI je tekmovanje vključil v niz prireditev, s katerimi smo tudi zamejski športniki letos proslavljali 40-

Lajris Žerjal (Meblo)

letnico padca fašizma in nacizma.

Moški del turnirja bo v Gorici. Zastopnika Istre sta Opatija in že stalni gost pokala prijateljstva Rijeka. Slovenijo zastopata Bled in ravenški Fu-

žinar, ki sta ob odsotnosti prvoligaša Stavbarja, najboljši slovenski šestki. Zamejsko odbojko zastopata tržaški Bor in štrandreški Val. Po našem mnenju sta favorita za osvojitev turnirja Rijeka in Fužinar.

Ženske bodo igrale na Tržaškem. Iz Istre bosta tudi letos prišla Marčana in prvoligaš Rijeka, ki je v preteklih izvedbah že velikokrat zmagal na turnirju. Slovenijo bosta zastopala drugoligaša Nova Gorica in Fužinar, to je ekipi, ki sta pri nas igrali tudi pred dvema tednoma na turnirju za Pokal bazoviških žrtev. Ugled slovenske zamejske odbojke pa bosta branila Meblo in Friulexport. V krog favoritov za prvo mesto sodijo Rijeka, Fužinar in združena ekipa Meblo.

DANAŠNJI SPORED MOŠKI

SKUPINA A (telovadnica Kulturnega doma v Gorici): 16.00 Bor - Fuži-

nar; 17.00 Opatija - Bor; 18.00 Fužinar - Opatija.

SKUPINA B (telovadnica v Sovodnjah): 16.00 Rijeka - Val; 17.00 Val-Bled; 18.00 Rijeka - Bled.

ŽENSKKE

SKUPINA A (telovadnica v Nabrežini): 16.00 Meblo - Marčana; 17.00 Marčana - Fužinar; 18.00 Fužinar - Meblo.

SKUPINA B (telovadnica v Dolini): 16.00 Friulexport - Rijeka; 17.00 Nova Gorica - Friulexport; 18.00 Rijeka - Nova Gorica.

JUTRIŠNJI SPORED

MOŠKI

Telovadnica Kulturnega doma v Gorici: 9.00 finale za 5. mesto; 10.00 finale za 3.; 11.00 finale za 1. mesto.

ŽENSKKE

Telovadnica v Dolini: 9.00 finale za 5. mesto; 10.00 finale za 3. mesto; 11.00 finale za 1. mesto. (INKA)

V organizaciji TO-ZSSDI GORICA

Jutri kolesarska prireditev

ob 90-letnici ustanovitve

prvega kolesarskega društva

Vsi ljubitelji kolesarstva imajo priložnost, da se jutri zjutraj srečajo na prireditvi, ki jo prireja TO-ZSSDI ob 90-letnici ustanovitve prvega kolesarskega društva na Goriškem, ki je istočasno tudi bilo eno prvih tovrstnih skupin na Slovenskem.

Za to priložnost je ZSSDI, ob sodelovanju domačih športnikov, pripravilo kolesarsko prireditev, ki je razdeljena na tri proge: družinsko (9 km), rekreacijsko (18 km) in tekmovalno (55 km). Medtem ko bosta prvi dve obšli sovođenjsko občino, bo tretja speljana tudi po doberdobskih cestah ter se bo ob izteku vzpela na Vrh.

Vpisovanje bo uro pred pričetkom prireditve, ki bo ob 10.00 pred sovođenjskim Kulturnim domom.

JUTRI OB 9. URI V TOLMINU

Šahovski turnir obmejnih mest

IDRIJA — Občinsko šahovsko društvo Tolmin bo v okviru letošnjega tekmovalnega programa Primorske šahovske zveze organiziralo ob 40-letnici delovanja občinskega šahovskega društva Tolmin jutri ob 9. uri v dvorani hotela »Centroslovija« v Tolminu 22. moštveni hitropotezni šahovski turnir obmejnih mest in krajev slovenskega Primorja, dežele Furlanije - Julijske krajine, avstrijske Koroške in Porabja (Madžarska).

Na letošnji turnir so organizatorji povabili več kot 40 moštven s štirih dežel ob meji in pričakujejo udeležbo več kot 20 štiričlanskih ekip. Turnir bo potekal po Bergerjevem sistemu v eni skupini, če bo prijavljeno do 24 moštven, ali v dveh skupinah, če bo več kot 25 moštven.

Prvi mednarodni šahovski turnir obmejnih mest in krajev je bil organiziran 4. 8. 1963 leta v Bovcu. Na dosedanjih enaindvajsetih turnirjih je sodelovalo več kot 90 moštven iz Jugoslavije, Italije, Avstrije in Madžarske. Na vseh enaindvajsetih turnirjih je sodelovala samo ekipa Nove Gorice, vendar so šahisti Trsta v 16 nastopih na turnirjih zbrali 857,5 točk in so na prvem mestu, slede: Koper 855 točk in 19 nastopov, Nova Gorica 787,5 točk (21), Idrija 732 (16), Piran 717 (18) itd. (Silvo Kovač)

Jadranova kadetska košarkarska ekipa se temeljito pripravlja

Jadran Farco bo letos igral v državnem prvenstvu

Lansko poletje so v okviru sodelovanja med slovenskimi društvi uresničili hvalevredno pobudo. Združili so najboljše kadete letnikov 1968 in 1969 in sestavili kadetsko ekipo Jadran Farco, na krmilu katere sta bila Massimo Raseni in Jure Krečič. Jadranovi kadeti so v lanskem sezoni opravili ogromno število treningov, prijateljskih in uradnih tekem. Skratka so se podvrgli takemu režimu dela in v vadbenem volumnu, s katerim se skoraj ne more ponasati niti prvoligaška ekipa.

Rezultati so bili v lanskem sezoni nad vse zadovoljivi: prvo mesto v pokrajinskem prvenstvu in nato še naslov deželne kadetke prva, kar ni še doslej uspelo nobeni drugi slovenski ekipi.

Letos so razmere pri »farcovcih« nekoliko drugačne. Ekipo so zaradi starostnih razlogov zapustili Korošec, Pieri, Pahor, Kralj in Žetko, tako da ekipo sestavljajo v celoti igralci letnika 1969. S tem pa še ni konec novosti: v ekipo sta se vrnila Gianfranco Carbonara in Marko Lekar, ki je sicer vključen v člansko moštvo, bo pa (po potrebi) igral tudi v kadetskem prvenstvu.

Letos bo Jadran Farco tekmoval v državnem prvenstvu, ki je mnogo bolj zahtevno in kakovostno od pokrajinskega, saj se ga v bistvu udeležijo mladinska moštva vseh prvoligaških in drugoligaških klubov, od njih pa še druge kvalitetne postave, npr.: tržaški Don Bosco.

Mladi jadrancovci so pred kratkim začeli s pripravami na bližnje prvenstvo. Fante odlikujejo volja, zagnanost, požrtvovalnost, resnost in dokaj zadovoljiva raven tehnično-taktičnega znanja. Njihova največja hiba pa je prav gotovo telesna višina in to jim bo bržkone povzročalo kopico preglavic.

Ekipo bosta tudi letos vodila Raseni in Krečič. Prav z Rasenijem smo se pogovorili o poteku priprav na letošnje državno prvenstvo. »Letos se pripravljamo nekoliko slabše kot lani in to zaradi sledečih razlogov: delovne obveznosti, popravni izpiti in končno tudi nesoglasja med društvi, tako da smo šele pred štirinajstimi dnevi dobili zagotovilo, da bo ekipa, v taki obliki, še obstajala.«

»Nekateri posamezniki so med poletjem vadili na atletski stezi pod vodstvom Duška Švaba. Prave priprave na prvenstvo pa smo začeli prejšnji teden na Opčinah, kjer smo vadili predvsem za nabiranje splošne vzdržljivosti. Sedaj pa delamo s poudarkom na eksplozivni moči in na košarkarski vzdržljivosti, zaenkrat pa še zanemarjamo tehnične prvine.«

»V okviru priprav sodelujemo na turnirju Città di Trieste, načrtujemo pa organizacijo mednarodnega tur-

ni in to zaradi sledečih razlogov: delovne obveznosti, popravni izpiti in končno tudi nesoglasja med društvi, tako da smo šele pred štirinajstimi dnevi dobili zagotovilo, da bo ekipa, v taki obliki, še obstajala.«

»Nekateri posamezniki so med poletjem vadili na atletski stezi pod vodstvom Duška Švaba. Prave priprave na prvenstvo pa smo začeli prejšnji teden na Opčinah, kjer smo vadili predvsem za nabiranje splošne vzdržljivosti. Sedaj pa delamo s poudarkom na eksplozivni moči in na košarkarski vzdržljivosti, zaenkrat pa še zanemarjamo tehnične prvine.«

»V okviru priprav sodelujemo na turnirju Città di Trieste, načrtujemo pa organizacijo mednarodnega tur-

nirja, na katerem bi nastopala nekatera med najboljšimi evropskimi moštv. To bomo lahko uresničili, če bodo za to dani ustrezni materialni pogoji.«

»Misliš, da boste s tako zasedbo igralcev kos tako zahtevnemu prvenstvu, kot je državno?«

»Startali bomo z zavestjo, da smo najnižja ekipa v deželi. S tem hkrati predpostavljamo, da ne bomo dosegli visokodonečnih rezultatov. Jasno je, da bomo v vsaki tekmi vložili maksimum svojih sposobnosti, sam pa menim, da sta postavi Segafreda in Stefanela, ki sta v mladinski sektor vložila veliko finančnih sredstev, za vse ostale absolutno nedosegljiva, v deželni in mogoče celo v državnem merilu. Vsekakor se bodo v nadaljnji, meddeželni del prvenstva uvrstila tri moštva, in mislim, da bi naša ekipa z dobrim delom in z dokajšnjo mero sreče lahko dosegla uvrstitev v nadaljnji del prvenstva. Nivo je vsekakor zelo visok in že to bi za slovensko košarko predstavljalo velik uspeh. Pomanjkanje telesne višine bo naš največji handikap. Trdim pa, da če bi v naše vrste pristopil Jožko Devetak, ki je član goriškega Segafreda, bi bili cilji in domot Jadrana Farco že v letošnji sezoni povsem različni.« (Cancia)

JADRAN FARCO V SEZONI 1985/86 — KADETI

B E K I				Igor ŠTOKA			
Luciano LIPPOLIS	1969	176	cm	Aljoša TERČON	1969	186	cm
Marko LOKAR	1969	184	cm				
Dario KOVAČIČ	1969	181	cm	C E N T R I			
Lorenzo MOSETTI	1969	170	cm	Paolo LIPPOLIS	1970	192	cm
Marko PERTOT	1969	179	cm	Peter PERTOT	1969	192	cm
				Igor URSIČ	1969	186	cm
K R I L A				TRENER: Massimo RASENI; PO-			
David BARINI	1969	184	cm	MOŽNI TRENER: Jure KREČIČ;			
Gianfranco				SPREMLJEVALEC: Giuliano BA-			
CARBONARA	1969	190	cm	RINI; VODJA SKUPINE: Cesare			
Igor CIVARDI	1969	185	cm	URSIČ.			

Pogovor z doberdobskim trenerjem Evgenom Ferfoljo

Pri Mladosti posebna pozornost mladim

Moštvo cicibanov doberdobske Mladosti

Evgen Ferfolja, po domače Genko, se že pet let ukvarja z mladinskimi ekipami doberdobske Mladosti. Letos je tudi opravil trenerski tečaj. Sam nam je povedal, da je treba biti vedno na tekočem in da se je treba stalno soočati z novimi metodami dela. Poleg tega smatra za zelo koristno, da trener pozna vsaj osnovne fiziologije. Ta veda je zelo važna predvsem na področju mladinskih ekip. Razvoj je v otroških letih poglavitna važnost, zato je treba pripraviti primerne vadb, ki preveč ne obremenjujejo otrokovega organizma.

»Letos« pravi Genko, »bo Mladost iz Doberdoba nastopala z dvema mladinskima ekipama. Tudi v tem društvu stara miselnost izginja. Prihaja na dan potreba po ojačenem mladinskem sektorju, ki nudi gotov in kvaliteten priliv mladine. Ti bodo jutri ogrode članske ekipe, zato je vredno, da se za mlajše nogometaše tudi strokovno zanimamo. V ta okvir sodi tudi pomoč, ki nam jo bo nudil profesor telesne vzgoje Pahor. Vredno je omeniti, da se tudi starši zanimajo za svoje otroke. Aktivno pomagajo, predvsem pri prevozu.«

Cicibanovo moštvo, ki jo vodi Gen-

ko, že dva tedna trenira in se pripravlja na prvenstvo, ki se bo začelo jutri. Trener nam je povedal, da je zaskrbljen, ker z začetkom šolskega leta in predvsem zaradi prevozov, bo težko prevažati otroke na igrišče. Treba je namreč povedati, da se prvenstvene tekme v tej konkurenci začnejo ob 15.30. Pri cicibanih je nekaj talentiranih igralcev, ki so že prišli do izraza. Primer je Aleš Ferfolja, ki je v lanskem prvenstvu cicibanov dosegel 27 zadetkov.

NARAŠČAJNIKI

VRATAR: Diego GERGOLET;
BRANILCI: Martin ŠPACAL, Edi PELICON, Emanuel ZAMPAR, Andrej LAKOVIČ, Luka COLJA, Fabbiano NARDUZZI, Andrej GERGOLET in Saša QUINZI;

VEZNI IGRALCI: Robert DEVETAK, Aleksander DEVETAK, Ladi TOMŠIČ, Denis ŠVILIGOJ in Danjel LAKOVIČ;

NAPADALCI: Vanja TONZAR, Marjan GERGOLET, Daniele KOSIČ;
TRENER: URANIČ.

CICIBANI

VRATARJA: Manuel ZANIER in Boštjan FERLETIČ;
BRANILCI: Matej FERFOLJA, Matija GERGOLET, Ivan LAKOVIČ, Ivan GERGOLET, Dario LORENZUT;

VEZNI IGRALCI: Federico ZAMPAR, Kristjan LOVRENČIČ, Aljoša GERGOLET;

NAPADALCI: Aleš FERFOLJA, Peter GERGOLET, David LAVRENČIČ, Ivan PAHOR in Alan DEVETAK;
TRENER: Evgen FERFOLJA.

Jutri v Zgoniku v organizaciji ŠK Kras

Planinsko-orientacijski pohod

Jutri bo v Zgoniku tradicionalni planinsko-orientacijski pohod, ki ga prireja odsek za rekreacijo pri športnem krožku Kras. Tekmovanje se bo pričelo ob 9. uri. Vsi ljubitelji narave in lahkotne hoje, ki bi se ga radi udeležili, naj se zberejo ob 8. do 9. ure pred novo telovadnico v Zgoniku, kjer se bodo lahko tudi prijavi. Pohod je odprt vsem, tako članom Krasa kot tudi vsem ostalim, katerim so podobne rekreacijske manifestacije zelo pri srcu. Posebno vabi organizator udeležence iz ostalih krajev, saj jim že vnaprej

zagotavlja, da bodo preživeli prijeten nedeljski dopoldan, saj je pohod speljan v krasnem naravnem okolju zgoniške občine. Ker je trasa proge pretežno ravninska, je nedeljski pohod v Zgoniku primeren za ljudi vseh starosti. Ekipo sestavlja ob štiri do šest članov, vpisnina pa znaša 10 tisoč lir na ekipo. Obvezno je, da si vsaka ekipa poleg običajnih pripomočkov preskrbi vsaj en kompas, ki bo na nekaterih predelih še kako prav prišel tekmovalcem. (Z. S.)

obvestila

ŠD KONTOVEL organizira ob torkih in četrtnih v telovadnici Silvestri (Naselje sv. Nazaria) sledeče tečaje: ritmično telovadbo za deklice od 5. do 9. leta starosti (prvo srečanje bo 2. oktobra ob 16. uri, vabljene tudi starši); moderni ples (disco dance) istega dne ob 19. uri in telovadbo za ženske istega dne ob 20.30.

BALEJNI ODSEK ŠD MLADINA obvešča svoje člane in vse, ki bi se radi pridružili, da se začne vpisovanje v novo balnetno sezono 85/86 v prostorih bivšega vrtca A. Sirk v Križu 23. 25. in 27. t. m. od 15. do 17. ure ali pa telefonsko na št. 220-222.

MEBLOVI ABONMAJI V PRODAJI Abonmaji združene ženske odbojkarške ekipe Meblo, ki letos nastopa v drugi italijanski ligi, so v prodaji pri matičnih društvih: SZ Bor, SD Breg, SD Kontovel, SZ Sloga ter SD Sokol. Cena letošnjega abonmaja je ostala nespremenjena, za enajst domačih tekem je 20 tisoč lir. Mladina izpodi 16 let bo imela prost vstop.

ŠD MLADINA organizira smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrežini. Zanimati naj se javijo v društvenem baru ob 23. do 27. septembra od 19. do 21. ure.

ŠD MLADINA organizira šahovski tečaj. Zanimati naj se javijo v Domu A. Sirk ob 23. do 26. t. m. od 19. do 21. ure. Vabljeni!

JADRANOVI ABONMAJI V PRODAJI Začela se je prodaja Jadranovih abonmajev za bližnje drugoligaško košarkarsko prvenstvo. Cena abonmaja za 15 tekem je 60.000 lir. Sedeži niso oštevilčeni. Abonmaje pa lahko kupite: pri potovalnem uradu Aurora v Trstu, Ul. Milano 20; v društvenem baru Prosvetnega doma na Opčinah; pri cvetličarni Nadja na Proseku (tel. 225450); pri Alfredu Cibicu, Trebež 26 (tel. 212631); na Goriškem pa pri turistični agenciji GO-TOUR, Korzo Italia 205, tel. 33019.

ŠD KONTOVEL obvešča, da so urniki odbojkarških treningov naslednji: ob ponedeljkih, sredah in petkih ob 17. uri za dekleta letnikov '74, '75, '76 in ob 18.30 za dekleta letnikov '71, '72, '73. Treninki bodo v dvorani športnega društva na Kontovelu.

JK ČUPA organizira, jensensko društveno regato za kajutne jadrnice jutri, 22. septembra, s startom ob 9.30. Vabljeni!

SD SOKOL obvešča, da bodo treninki minibasketa potekali v nabrežinski telovadnici ob ponedeljkih in četrtnih od 14.30 do 16. ure. Treninki se bodo začeli 23. septembra.

SD POLET sporoča, da bo prvi trening minibasketa danes, 21. septembra, ob 16. uri na kotalkališču na Opčinah. Vabljeni otroci in starši! Vpisovanje otrok za minibasket se nadaljuje pri odbornikih Poleta in v Prosvetnem domu.

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir, v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebne mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Postni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 1351248
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglaš 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglaš 550 lir beseda. Ob prozornih povšek 20%. IVA 18%. Osmrtne, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275. Tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

21. septembra 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Izjava Pricea ob prihodu v Jugoslavijo Homer je bil Dalmatinec

BEOGRAD — »Če bi v Gabeli našli še tako majhen kos gline iz časov Iliosa z nekakšnim napisom, bi bila to največja arheološka najdba vseh časov, dokaz pismenosti Trojancev, popolna potrditev moje teze, da je bila starodavna Troja v Dolini Neretve.« je v posebnem pogovoru s časnikarjem tukajšnjih Večernih novosti izjavil Roberto Salinas Price, mehiški filolog, ki je na povabilo turističnega društva v Gebeli prišel, skupno z ženo Mario Lindo, hčerkico, tantom ter taščo, na tritedenske počitnice v Jugoslavijo.

Roberto Salinas Price je, kot smo v našem listu že poročali, vzemiril svet s svojo knjigo, sedaj prevedeno tudi v srbohrvaščino »Slepo Homerjevo občinstvo«, v kateri trdi, da Troja ni bila v Mali Aziji, ampak v Dalmaciji.

V pogovoru z jugoslovanskim časnikarjem je Price izjavil, da pri razlaganju zgodovine daje prednost jeziku pred arheološkimi nadbami, ker je jezik živ, medtem ko so vaze, ostanki zidov itd. delo človeških rok; jezik je živ, ostalo pa je mrtva narava.

Price je trdno prepričan, da ima njegovo razmišljanje polno potrditev v besedah »Iliade« in »Odiseje« in da lahko njegov pristop prinese prelomnico v razlaganju zgodovine zahodne civilizacije.

Ko so ga vprašali po reakcijah v svetu na njegovo knjigo, zlasti v Grčiji in v Turčiji, je izjavil, da je velik paradoks, toda v teh dveh državah ne živijo poznavalci tistega, kar imata ti dve državi na svojih tleh. Ti poznavalci živijo v Zahodni Evropi, v Angliji in v ZDA, na njihove reakcije pa bo potrebno še nekoliko počakati.

Na trditev, da se nobena druga dežela na svetu ne ponaša s takšno narodno epsko poezijo kot prav dežela, ki jo je obiskal, je mehiški znanstvenik izjavil, da bi zelo rad poslušal kakšnega guslarja in njegovo petje primerjal s Homerjevo tehniko petja.

Na tiskovni konferenci, ki ji je prisostvovala armada časnikarjev, toliko jih je bilo, kot na malokateri tiskovni konferenci v tem jugoslovanskem glavnem mestu, je (konferenca je bila tudi tako polna protislovij, kot malokatera), je Price zatrdil, da je popolnoma prepričan, da je bila Troja tam, kjer je zdaj Gabela. »Homer je bil Dalmatinec, ni bil slep in je dobro poznal zgodovino svojega ljudstva.« je še izjavil.

Znanstveni svet se bo razdelil v dvoje: za Schliemanna in za Pricea. Oba imata dovolj dokazov za svoje trditve. Ali bodo prihodnja leta in desetletja izpodbila na dokaj nesolidnih temeljih (to je tudi dokazano) zasnovano Nemčevovo odkritje Troje in bo obveljala znanstvenejša metoda, ki jo je Price zasnoval na doslednejšem tolmačenju Iliade in Odiseje?

Med snemanjem Petra Velikega v Sovjetski zvezi Američani opijali Ruse: škandal

MOSKVA — »Živelj so kot razvratneži.« je pisala Komsomolskaja pravda o tisti ekipi ameriških filmarjev, ki je v Sovjetski zvezi za ameriško ABC posnela deset nanizank o Petru Velikem. »Amerikanci so se osramotili v naših očeh. Niso se obnašali kot ustvarjalni razumniki.« je še dodala.

Kako so se torej Amerikanci obnašali v Sovjetski zvezi?

List je navajal primer nekega ameriškega filmarja, ki je v svojo hotelsko sobo povabil žensko, o kateri »ne bi bilo mogoče reči, da je puritanka.« Iz tega bi bilo mogoče sklepati, da pripada kategoriji »lahkih žensk«. V njeni družbi se je ta filmar napil do nezvesti, tako da sploh ni vedel njene imena in niti za izgled »dekleta«, o katerem je trdil, da mu je odnesla nekatere osebne stvari.

Komsomolskaja pravda ne bi objavila tako dolgega teksta in podrobnosti o bivanju članov ameriške filmske ekipe v SZ, če se ne bi poprej na Zapadu pojavili članki o slabem funkcioniranju sovjetskih telefonov, o slabih prehrani in o slabih pijačah. Sovjetske oblasti je takšno pisanje razburilo tudi zategadelj, ker so šle na roke (seveda proti plačilu) ameriški snemalni ekipi in so ji kot statisti posodile celo vojake.

Ker pa v »SZ ni dovolj pijače«, so si Amerikanci s posebnim vagonom iz Kalifornije pripeljali vse mogoče

artikle in med tem še največ alkoholnih pijač, iz katerih so naredili pravo skladišče. Po eni strani je tudi razumljivo, da so se Amerikanci pritoževali zaradi pomanjkanja pijače, saj je v Sovjetski zvezi v teku odločna akcija proti popivanju.

Po teh pijačah pa niso segali samo Amerikanci, ampak tudi domačini, ki so jih »gostje opijali«. Amerikanci so prirejali nepotrebne bankete, sovjetske državljane so vabili v svoje sobe, kjer so popivali preko mere. Kako tudi ne bi, ko pa so del garderobe »Petra Velikega« spremenili v skladišče alkoholnih pijač.

Zakaj so Amerikanci to počeli? Komsomolskaja pravda odgovarja, da so to počeli z namenom, da bi pri domačinih prebudili najnižje nagone in da bi to predstavili kot poglavitno značilnost ruskega naroda. List nato dodaja, da so pogostoma poskušali napiti sovjetske državljane, ki sodelujejo pri snemanju filma, ne dodaja pa, če so bili ti poskusi uspešni ali ne.

Sicer pa je film »Peter Veliki« ena izmed največjih koprodukcijskih pogodb med ZDA in SZ, pri čemer daje SZ vse tehnične in druge usluge. V filmu sodeluje cela vrsta uglednih igralcev, naslovno vlogo pa igra Maximilian Schell.

Če so toliko pili med snemanjem in če so si Amerikanci že poprej ustvarili svoje mnenje o »ruski duši« v so-

vjetskih državljanih, tedaj se v Moskvu upravičeno sprašujejo, kakšen bo ta film. Obstaja upravičen sum, da se lahko tudi film »Peter Veliki« izkoristi za protisovjetsko propagando.

Nov Panamski prekop

PANAMA — Prihodnji teden bodo Panama, ZDA in Japonska podpisale sporazum za izdelavo skupne študije o izvedljivosti novega prekopa v Srednji Ameriki, ki bi povezal Atlantik in Pacifik. Študijo bi morali dokončati do leta 1990, novi prekop pa bi moral omogočiti prehod ladjam do 500 tisoč ton nosilnosti. Po Panamskem prekopu, ki so ga odprli pred 80 leti, lahko plujejo ladje z največ 65 ton nosilnosti.

RIM — Tatovi umetnin so v Rimu poskrbeli za res neobičajen podvig. Z vrta sudanskega veleposlanstva v italijanski prestolnici so v nočnem zavetju odnesli šest starorimskih kapitelov. Težava podviga je bila predvsem v tem, da je vsak od kapitelov tehtal več stotov. To pa ni preplašilo podjetnih tatov, ki so meni nič tebi nič napravili dovolj veliko luknjo v mreži, ki obdaja vrt in naložili težke marmonate kapitele na tovarnjak, s katerim so se odpeljali. Tatvino je naslednje jutro odkril vrtnar.

Miguel De Cervantes

31.

DON KIHOT

Na otoku Bahrain v Perzijskem zalivu

Delo za lovce na bisere

Biseri veliki kot ribja očesa

BAHRAIN — Na otoku Bahrain sredi Perzijskega zaliva je nabiranje biserov že starodavna navada, ki pa je bila zanemarljiva pred približno 20 leti, ko je postalo pridobivanje petroleja za gospodarske razmere v državi mnogo važnejše. S petrolejem se je morje vedno bolj okuževalo, nevaren tekmeč so postali umetno gojeni biseri. Ko se je tamkajšnja vlada odločila, da spet oživi to značilno dejavnost, so morskno dno pregledali biologi in potapljači. Kar so ugotovili, je res spodbudno, saj ležijo tam na dnu 20 let nedotaknjene školjke, ki gotovo skrivajo v sebi čudovit zaklad. Nabiranje biserov je tudi izredno pridobitna gospodarska dejavnost, naj pomislimo samo na to, da je pred leti neka Američanka krasen biser iz Perzijskega zaliva plačala 15 tisoč dolarjev (skoraj 29 milijonov lir). Leta 1966 je bahrajnska vlada prepovedala uvoz umetno gojenih biserov in se od tedaj prodajajo samo pristni in naravni.

Lovci na bisere, ki še živijo na otoku, so že priletni možje. Še se spominjajo svoje mladosti, ko so bisere nabirali na precej drugačen način: na sebi so imeli le kopalke in v nosnicah lesene zamaške.

Prvi podatki o bahrajnskem zakladu je star že skoraj 4 tisoč let: asirski zapis govori o biserih, ki so kot ribja očesa. Leta 1522 so bili bogastvo, ki je mikalo Portugalsko, da je ta otok zavzela, prav biseri. Na začetku 17. stoletja so Portugalci zapustili otok, ki ga je leta 1782 zasedla perzijska družina Al-Khalifa. Od tedaj so bili njeni potomci vedno gospodarji otoka.

Dejavnost torej, ki zahteva dolgo izkušnjo, kot pravijo sami starejši lovci biserov. Poleg tega pa še običaj, ki si ga prenašajo iz roda v rod. Biser morajo potegniti iz školjke takoj, če čakajo predolgo, se strdi in nima več iste vrednosti. Zato da bi na morskem dnu spet nabirali najlepše bisere sveta in obnovili to gospodarsko dejavnost, je dala bahrajnska vlada na razpolago 20 tisoč dinarjev, to se pravi skoraj 100 milijonov lir.

Izračunali so jo Amerikanci

Cena človeškega življenja

WASHINGTON — »Če bi mi kdaj padla kaka opeka na glavo, naj bi se to zgodilo v Ameriki.« je s sarkazmom komentiral neki evropski turist, ko je ugotovil, da bi z opeko v najslabšem primeru lahko njegovi dediči zaslužili do milijona dolarjev.

Na svoji koži so občutili, koliko stane v ZDA človeško življenje predvsem zdravniki, ki so jih na sodiščih obsodili na težke odškodnine tudi do milijon dolarjev za slabo zaščito rano, zgrešeno diagnozo in za druge običajne zdravniške napake.

Prav zaradi teh nevednosti je prišlo do razprave, koliko velja človeško življenje, seveda v dolarjih. Pred leti bi bilo tako vprašanje gola akademska razprava, danes pa je odgovor skrajno pereč. Zanj se zanimajo zavarovalnice, agencija za zaščito človeške okolja, državne ustanove, gospodarstveniki in vsi tisti, ki tako ali drugače ogrožajo človeška življenja.

Nuži, da se čimprej odgovori na vprašanje o ceni človeškega življenja, so botrovale akcije za zaščito človeške okolice. Javno mnenje in oblasti zahtevajo od tovarn stroge zaščitne in varnostne mere, za katere gredo bajne vsote. Vsa zadeva je postala skrajno resna, ko je država po tej poti posredno skušala ugotoviti ceno človeškega življenja. Pred petimi leti je ameriška vlada navedla, da mora imeti vsako vlaganje v varnostne naprave za preprečevanje onesnaženja, ki stanejo več kot 100 milijonov dolarjev, protivrednost v znesku, ki ga privarčujejo, ker jim ni treba plačevati odškodnin. V praksi to izgleda približno takole. Če so naložbe vredne 200 milijonov, so opravičljive, ker s tem tovarna prepreči odškodnino za smrt 50 oseb. Za državo je bilo torej življenje vredno 4 milijone dolarjev.

S takim računom pa se nihče ne strinja. Predvsem zavarovalnice zagovarjajo bolj kompliciran ključ, ki upošteva tako starost ponesrečenega, kot tudi kapital, ki bi ga ustvaril umrli, ko bi ga ne doletela zla usoda. Seveda je s takim ključem vrednost človeškega življenja različna glede na družbeni položaj. Nič čudnega, da se vedno bolj slišijo glasovi, da so taka računanja cinčna in nemoralna. Prav zato je univerzitetni profesor Harry Monsen provokativno izračunal, da so kemične sestavine upepeljenega človeškega trupla vredne 7 dolarjev in 28 centov.